VĂN HÓA

CƠ QUAN CỦA BỘ VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH

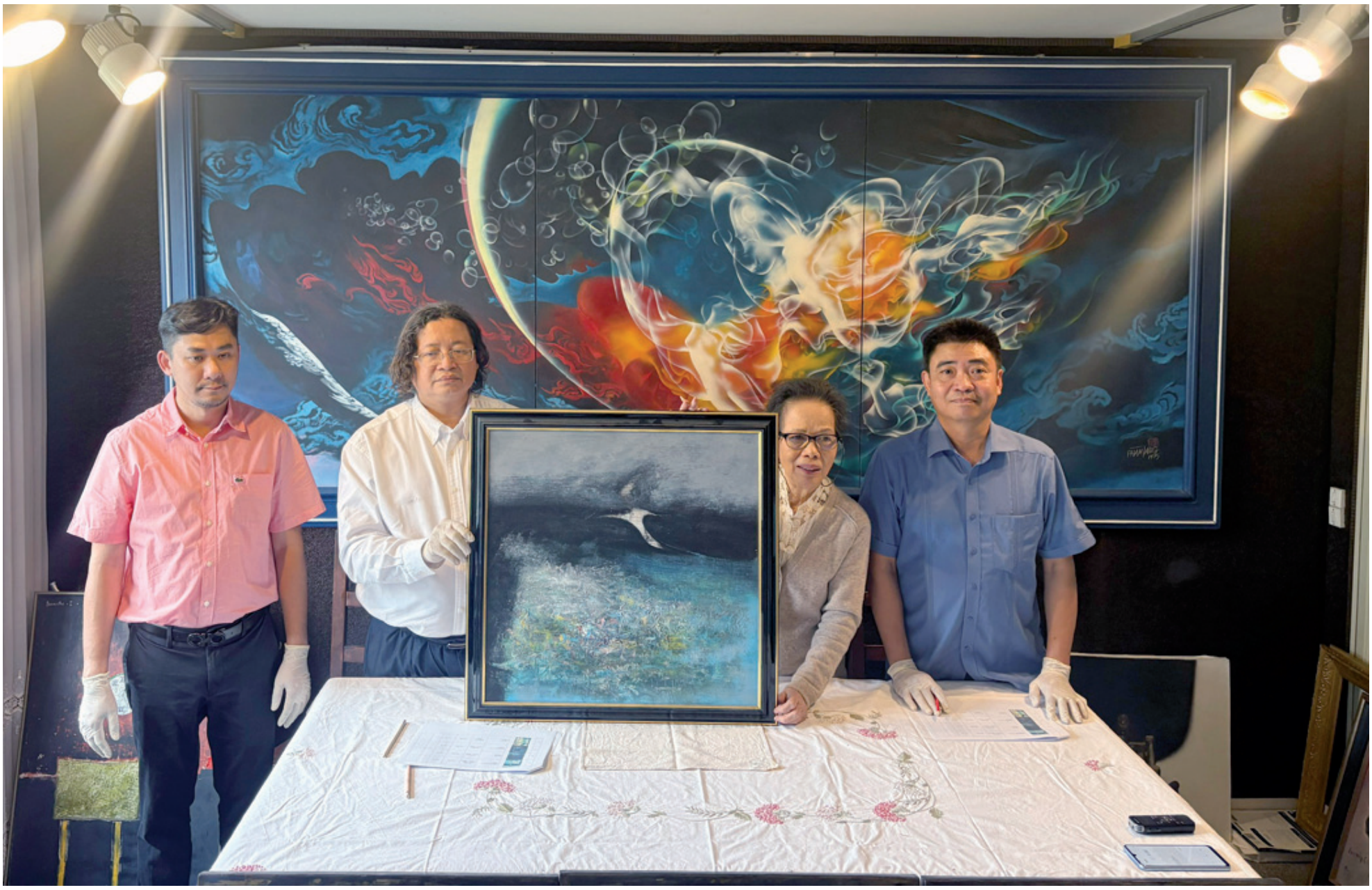
NĂM THỨ 68
THỨ SÁU
19.9.2025 (28.7 Ất Tỵ)
Số 113 (4247)
www.baovanhoa.vn
Email: baovanhoa@fpt.vn

"GIANG SƠN GỌN HƠN, MẠNH HƠN":
Cơ hội cho giáo dục và y tế [7]

THỦ TƯỚNG PHẠM MINH CHÍNH:
Không để người dân hoang mang, thụ động, tin vào thông tin sai lệch [3]

Cuộc trở về của những tác phẩm danh họa Việt Nam

[8]

Đoàn công tác tiếp nhận tranh từ bà Thụy Khuê tại nhà riêng ở Pháp — Ảnh: BTMT

VĂN HÓA & **SUY NGẪM**

Ngăn ngừa chuyện mượn gió bẻ măng

● MINH TUỆ

Cách đây chưa lâu, tại một trụ sở phường thuộc tỉnh Gia Lai (cũ) có 8 cây cổ thụ bị đốn hạ và bán với giá 8 triệu đồng, không qua đấu giá và không xin ý kiến của cấp có thẩm quyền. Lý do mà cán bộ phường nêu là số cây này bị nghiêng, bật rễ, ảnh hưởng đến an toàn tường rào và dây điện.

(Xem tiếp trang 2)

Xung quanh bộ xương người có niên đại 12.000 năm ở Tràng An

[9]

NGHỊ QUYẾT 72:

Quan tâm sức khỏe nhân dân, tạo đà cho thể thao phát triển

[14]

NHÀ VĂN HÓA QUÂN, DÂN KIỂU MẪU:

Ấm tình quân dân nơi vùng biên

[5]

Tổng kết và công bố bình chọn 50 tác phẩm văn học, nghệ thuật

Bộ VHTTDL vừa ban hành Quyết định số 3325/QĐ-BVHTTDL về việc tổ chức Tổng kết và công bố bình chọn 50 tác phẩm văn học, nghệ thuật biểu diễn Việt Nam sau ngày đất nước thống nhất (30.4.1975 - 30.4.2025). Theo đó, Bộ VHTTDL giao Cục Nghệ thuật biểu diễn chủ trì, phối hợp với Hội Nhà văn Việt Nam, Hội Nghệ sĩ Sân khấu Việt Nam, Hội Nhạc sĩ Việt Nam, Hội Nghệ sĩ Múa Việt Nam và các cơ quan, đơn vị có liên quan tổ chức Tổng kết và công bố bình chọn 50 tác phẩm văn học, nghệ thuật biểu diễn Việt Nam sau ngày đất nước thống nhất.

Dự kiến, lễ Tổng kết và công bố bình chọn 50 tác phẩm văn học, nghệ thuật biểu diễn Việt Nam sau ngày đất nước thống nhất sẽ diễn ra trong quý IV.2025 tại TP Hà Nội. Trước đó, vào tháng 5.2025, Bộ VHTTDL đã phát động bình chọn 50 tác phẩm văn học và nghệ thuật biểu diễn Việt Nam sau ngày đất nước thống nhất (30.4.1975 - 30.4.2025) với chủ đề "Những bản hùng ca đất nước". Hoạt động này nhằm tôn vinh, tuyên truyền, nâng cao nhận thức về vị trí, vai trò, đóng góp quan trọng của văn học và nghệ thuật biểu diễn Việt Nam trong xây dựng nền văn hóa Việt Nam tiên tiến đậm đà bản sắc văn hóa dân tộc; tiếp tục quán triệt đầy đủ, sâu sắc các quan điểm, chủ trương, đường lối của Đảng về văn hóa, văn nghệ.

Đồng thời, cổ vũ, động viên, phát huy tài năng, tâm huyết của đội ngũ văn nghệ sĩ trong và ngoài nước, ghi nhận đóng góp của họ trong xây dựng nền văn học, nghệ thuật Việt Nam đa dạng, phong phú, phát huy sức mạnh của đội ngũ này với sự nghiệp xây dựng, bảo vệ Tổ quốc. Hoạt động cũng là minh chứng cụ thể trong việc triển khai, thực hiện các hoạt động tổng kết 50 năm nền văn học nghệ thuật sau ngày đất nước thống nhất.

Các tác phẩm được bình chọn có tính nhân văn sâu sắc; ảnh hưởng rộng lớn và lâu dài trong đời sống xã hội, góp phần quan trọng vào sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa. Trong đó, ưu tiên tác phẩm phản ánh về đề tài cách mạng thời kỳ đổi mới; ca ngợi truyền thống lịch sử vẻ vang của Đảng, Chủ tịch Hồ Chí Minh vĩ đại; thắng lợi và thành tựu to lớn sau ngày đất nước thống nhất 30.4.1975.

T.SƯƠNG

Hải Phòng thử nghiệm đưa đón cán bộ đi làm bằng tàu hỏa từ 22.9

Hải Phòng thử nghiệm tuyến tàu từ Hải Dương đến Hải Phòng giúp cán bộ, công chức đi làm thuận tiện, an toàn và giảm ùn tắc giao thông, thời gian chạy thử nghiệm là một tháng. Theo thông tin từ HĐND TP Hải Phòng, bắt đầu từ ngày 22.9, Tổng Công ty Đường sắt Việt Nam sẽ tổ chức chạy thử nghiệm 1 đôi tàu để phục vụ cán bộ, công chức, viên chức và nhân dân đi từ ga Hải Dương đến ga Thượng Lý và ga Hải Phòng và ngược lại. Thời gian chạy thử nghiệm là một tháng.

Đoàn tàu sẽ có từ 5 đến 8 toa có trang bị ghế ngồi mềm và có điều hòa. Đoàn tàu sẽ xuất phát vào buổi sáng lúc 6h đi từ ga Hải Dương đến ga Thượng Lý vào lúc 6h55 và đến ga Hải Phòng vào lúc 7h10. Buổi chiều, đoàn tàu sẽ xuất phát từ ga Hải Phòng vào lúc 17h15, đến ga Thượng Lý vào 17h25 và về ga Hải Dương vào lúc 18h20. Giá vé là 55.000 đồng/vé/chiều. Nếu mua vé khứ hồi trong ngày sẽ được giảm 20% giá vé chiều về. Hành khách đi theo nhóm thì mua 4 vé sẽ chỉ tính tiền 3 vé. Nếu hành khách mua vé tháng sẽ là 1,5 triệu đồng/người/tháng.

Trong thời gian chạy thử nghiệm, Tổng công ty Đường sắt Việt Nam sẽ tổ chức phân tích, đánh giá để điều chỉnh các kế hoạch chạy tàu, điều chỉnh chính sách giá vé và xem xét quyết định việc tiếp tục việc thử nghiệm hoặc đưa vào khai thác chính thức phục vụ cán bộ, nhân dân đi lại. Sau khi tàu đến ga Thượng Lý và ga Hải Phòng sẽ có các chuyến xe buýt để vận chuyển cán bộ, công chức, viên chức đến các trụ sở làm việc.

Chánh văn phòng Đoàn Đại biểu Quốc hội và HĐND thành phố Lê Hồng Diên cho biết, việc chạy thử nghiệm đoàn tàu đưa cán bộ, công chức, viên chức và người dân di chuyển từ phía Tây sang phía Đông Hải Phòng nhằm tạo tâm lý yên tâm công tác, đồng thời đảm bảo an toàn giao thông, giảm thiểu phương tiện cá nhân, để người dân hiểu rõ lợi ích của việc sử dụng phương tiện giao thông công cộng đối với môi trường và sức khỏe. **V.D**

Ngăn ngừa...

(Tiếp theo trang 1)

Khi bị phát hiện, những lý cớ như trên được đưa ra và các cấp có thẩm quyền phải xem xét, xử lý.

Dù những người quyết định đốn hạ giải thích gì thì trong dư luận vẫn còn đó những nghi vấn: Cây có nghiêng thì cũng đã nghiêng từ lâu rồi, đâu phải "đợi" đến khi sáp nhập xã mới nghiêng? Các cây xà cừ trông rất to, dùng làm gỗ rất tốt, nhưng người đốn hạ bảo họ mua về làm… củi. Củi ngày nay không thiếu, vì đa số người dân đã dùng chất đốt khác, như gas hoặc điện để đun nấu. Ở vùng có nhiều cây cối như ở Tây Nguyên thậm chí người có củi kêu cho người khác cũng không tìm ra người nhận. Vậy có thực họ hạ lấy những cây lớn thế về làm củi chăng? Thôi thì để các cơ quan thanh tra, kiểm tra xác định. Sự việc ồn ĩ một thời gian sau mới lắng dịu.

Nhưng dù là gì thì câu chuyện xảy ra lúc đang tiến hành giải thể cấp huyện, các xã cũ nhập lại thành xã mới to rộng hơn, cũng khiến thiên hạ không khỏi suy nghĩ. Tại sao cây lại bị đốn hạ đúng thời điểm này? Có thể những người hạ cây xà cừ xuất phát từ động cơ đúng đắn, nhưng lại chưa đúng thời điểm.

Sự việc khiến tôi nhớ ở quê tôi khoảng hai mươi năm trước. Nước lũ dâng vào phố, những cây xà cừ khá to chỉ mới hơi xiêu xiêu chút xíu. Thế là một ông xếp nọ bèn cho thuê người "khắc phục hậu quả lũ lụt", cắt được những thân cây rõ to đem về nhà. Không ai có ý kiến gì được, vì các cây này không nằm trong tài sản (có kiểm kê) của cơ quan. Sực nhớ người xưa có câu thành ngữ "mượn gió bẻ măng". Gió không làm gãy măng, mà nhân lúc có gió, người ta bẻ trộm măng, mất mát cứ đổ cho trời.

Lại nghĩ đến một chuyện khác, thời điểm giải thể, sáp nhập đồng loạt các đơn vị hành chính trong toàn quốc vừa qua, là một chủ trương mang tính chiến lược, nhưng trong từng trường hợp cụ thể, chính ngay chỗ bước ngoặt này là sự "nhạy cảm". Dù gì thì các cây xà cừ kia cũng là loại "vật thể" dễ trông thấy. Có những thứ "phi vật thể" khác, rất quan trọng, nhưng không dễ thấy, như người ta có thể hủy các giấy tờ, hoặc nhân sắp xếp mà chạy chọt để có các vị trí "đắt giá" cho mình. Do yêu cầu của giải thể và sáp nhập, chưa thể tổ chức bầu cử, nên phải chỉ định cán bộ đứng đầu. Một tỉnh không chỉ một mà có hàng trăm xã. Xã phường tất yếu có chỗ thuận lợi, chỗ khó khăn. Tất nhiên việc chỉ định cũng được các cơ quan liên đới đem ra bàn bạc, không ai một mình có thể quyết định, nhưng liệu có những sự thiên vị nào ở đây hay không? Ở đây không phải mượn gió bẻ măng, nhưng sự chưa hợp lý hay sự cảm tình riêng nào đó chắc không thể không có, và một khi đã có thì ít nhiều ảnh hưởng đến hiệu quả công tác của địa phương, đơn vị, là vấn đề cốt lõi ta đang phải ra sức phấn đấu. Trộm nghĩ đó là những khía cạnh mà những người có trách nhiệm nên suy nghĩ và điều chỉnh.

Sau sáp nhập mang tính lịch sử vừa qua, thấy ở nhiều tỉnh còn phải đi kiểm tra xem các cơ sở của mô hình chính quyền địa phương hai cấp có vận hành trơn tru, có trục trặc gì không để mà có giải pháp tháo gỡ. Đó là việc làm rất cần thiết. Với những việc rất lớn như vậy, ta không thể yêu cầu toàn bích. Nó vẫn phải có những điểm chưa thực sự hợp lý và phải qua thực tế thì mới biết và điều chỉnh. Nhưng đó là yếu tố khách quan. Còn việc bố trí, sắp xếp con người vào các vị trí thích hợp lại mang tính chủ quan nhiều hơn. Vậy nên thiển nghĩ, các cấp thẩm quyền cũng nên tổng rà soát, đánh giá lại toàn bộ những việc vừa qua đã thực hiện. Đồng thời nên làm sao cho những kẻ có ý tứ cá nhân không còn có cơ hội, cũng là cách làm trong sạch bộ máy cho lâu dài về sau. ■

Hội An lọt top những trung tâm lịch sử đẹp nhất thế giới

Phố cổ Hội An của Việt Nam vừa được trang du lịch trực tuyến Tourlane của Pháp xếp hạng là trung tâm lịch sử đẹp nhất châu Á, sánh ngang với những di sản nổi tiếng toàn cầu như Krakow (Ba Lan), Avignon (Pháp) hay Cartagena (Colombia). Trong công bố đầu tháng 9, Tourlane đánh giá các khu phố cổ dựa trên 4 tiêu chí: Không gian đi bộ, niên đại hình thành, chi phí tham quan và độ phổ biến trên mạng xã hội Instagram. Với lợi thế phố cổ thế kỷ XVI được bảo tồn nguyên vẹn, giá vé tham quan chỉ khoảng 2 euro (2,36 USD) và không gian đi bộ thuận tiện, Hội An đã vượt qua nhiều đối thủ để đứng đầu bảng xếp hạng châu Á.

Trang web này mô tả Hội An là "một trong những đô thị cổ được gìn giữ tốt nhất Đông Nam Á", nổi bật với những con phố ngập tràn sắc màu của hàng nghìn chiếc đèn lồng. Các vị trí tiếp theo ở châu Á thuộc về Bhaktapur (Nepal), Kyoto (Nhật Bản), Luang Prabang (Lào) và Galle (Sri Lanka). Tại châu Âu, Krakow (Ba Lan) dẫn đầu với trung tâm lịch sử có từ thế kỷ VII được UNESCO công nhận di sản thế giới, tiếp đến là Napoli (Italy), Regensburg (Đức), Riga (Latvia) và San Marino. Nước Pháp có Avignon, "thành phố của các Giáo hoàng", xếp ở vị trí thứ 6 nhờ những công trình kiến trúc Gothic từ thế kỷ XIV-XVI cùng không gian thanh bình như vườn Urbain V hay tu viện Carmes...

P.V

Việt Nam sẽ hội tụ đủ điều kiện để phát triển du lịch y tế

Bộ Y tế đang lấy ý kiến dự thảo Đề án phát triển dịch vụ khám, chữa bệnh chất lượng cao giai đoạn 2025-2030, gắn với thúc đẩy du lịch y tế. Đề án đặt mục tiêu đến năm 2030 sẽ có ít nhất 15 bệnh viện trên cả nước, gồm cả công lập và tư nhân đạt tiêu chuẩn chất lượng quốc tế (JCI hoặc tương đương), trong đó tối thiểu 5 bệnh viện công lập. 100% cơ sở y tế tham gia thí điểm phải có bộ phận tiếp thị và truyền thông quốc tế, cung cấp thông tin tối thiểu bằng 3 ngôn ngữ, gồm tiếng Việt, tiếng Anh, tiếng Trung hoặc tiếng Hàn.

Đề án cũng đặt mục tiêu đến năm 2030, tối thiểu 5 địa phương trọng điểm gồm Hà Nội, TP.HCM, Đà Nẵng, Quảng Ninh và Khánh Hòa triển khai mô hình du lịch y tế tích hợp giữa bệnh viện, khách sạn, khu nghỉ dưỡng và lữ hành; đồng thời phát triển các dịch vụ khám, chữa bệnh chất lượng cao, đủ sức thu hút người nước ngoài và người Việt Nam có khả năng chi trả. Thống kê cho thấy, mỗi năm có khoảng 40.000 người Việt Nam ra nước ngoài khám, chữa bệnh với chi phí ước tính khoảng 2 tỉ USD. Các chuyên gia cho rằng, nguyên nhân chính là trong nước chưa đáp ứng kịp thời nhu cầu về công nghệ, kỹ thuật hiện đại cũng như niềm tin vào hệ thống y tế. Do đó, việc đầu tư nâng cao chất lượng dịch vụ, cập nhật kỹ thuật mới trong chẩn đoán và điều trị được coi là yếu tố then chốt để giữ chân người bệnh.

Bác sĩ Jean-Marcel Guillon, Tổng Giám đốc Bệnh viện FV, người có hơn 40 năm kinh nghiệm quốc tế, trong đó 25 năm gắn bó với Việt Nam nhận định, y tế Việt Nam đã có những bước tiến vượt bậc với sự xuất hiện của nhiều bệnh viện hiện đại và đội ngũ y, bác sĩ giàu năng lực. Hơn 20 năm trước, khi mới đến Việt Nam, khái niệm "lấy bệnh nhân làm trung tâm" gần như chưa được nhắc tới. Theo đó, ông Jean-Marcel Guillon và các cộng sự đã xây dựng Bệnh viện FV dựa trên triết lý "lấy người bệnh làm trung tâm" và hiện nay, đã có nhiều bệnh viện tại Việt Nam cùng theo đuổi định hướng tương tự. **B.H**

THỦ TƯỚNG PHẠM MINH CHÍNH:

Không để người dân hoang mang, thụ động, tin vào thông tin sai lệch

Sáng qua 18.9, Thủ tướng Chính phủ Phạm Minh Chính dự Hội nghị toàn quốc triển khai Nghị quyết số 147/NQ-CP ngày 22.5.2025 của Chính phủ về Chiến lược tổng thể quốc gia phòng ngừa, ứng phó với các đe dọa an ninh phi truyền thống đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045 (Nghị quyết 147). Hội nghị do Bộ Công an chủ trì tổ chức.

Thủ tướng Phạm Minh Chính phát biểu tại hội nghị Ảnh: NHẬT BẮC

Phát biểu tại hội nghị, Thủ tướng Phạm Minh Chính cho biết, Đảng, Nhà nước nhận thức rất sớm về vấn đề an ninh phi truyền thống và đã ban hành nhiều nghị quyết, chiến lược, pháp luật về phòng ngừa, ứng phó với các đe dọa an ninh phi truyền thống. Đồng thời, hệ thống pháp luật liên quan an ninh phi truyền thống cũng được bổ sung, hoàn thiện, thể chế hóa quan điểm của Đảng, nội luật hóa các cam kết quốc tế của Việt Nam và đáp ứng tốt hơn yêu cầu thực tiễn.

Phân tích bối cảnh, tình hình, Thủ tướng lưu ý, các đe dọa an ninh phi truyền thống ngày càng diễn biến khó lường, tác động mạnh mẽ, toàn diện đến toàn thế giới, trong đó tác động đến sự phát triển bền vững của Việt Nam, đời sống của nhân dân như đại dịch Covid-19, biến đổi khí hậu, thiên tai, thời tiết cực đoan bất thường; mặt trái của sự phát triển của khoa học công nghệ, trí tuệ nhân tạo, chuyển đổi số, an ninh mạng thông tin; an ninh năng lượng, an ninh lương thực, an ninh nguồn nước, tội phạm xuyên quốc gia… "Tác động của an ninh phi truyền thống có tính toàn dân, toàn diện, toàn cầu nên phải có sự chung tay, đoàn kết quốc tế, đề cao chủ nghĩa đa phương; không một quốc gia nào an toàn khi có một quốc gia khác đang bị đe dọa; không ai an toàn khi thế giới mất an toàn", Thủ tướng nhấn mạnh.

Phân tích mối quan hệ giữa phòng ngừa và ứng phó, Thủ tướng cho rằng phòng ngừa phải chủ động, bền vững; ứng phó phải kịp thời, hiệu quả. Theo đó, phải nâng cao tính dự báo, cảnh báo, nắm chắc tình hình, diễn biến và có thích ứng kịp thời, linh hoạt, hiệu quả dựa trên cơ sở dữ liệu, khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo, chuyển đổi số. Nêu rõ hai mục tiêu chiến lược 100 năm, Thủ tướng Chính phủ cho rằng phải có các mục tiêu cụ thể, trong đó phải phát triển nhanh, bền vững; đảm bảo an ninh, an toàn, an dân; không để xảy ra sự cố, trong trường hợp không may xảy ra sự cố phải xử lý nhanh, hiệu quả. Với quan điểm phòng ngừa là chiến lược, cơ bản, lâu dài, quyết định, bền vững; ứng phó là cấp bách, kịp thời, hiệu quả, vừa mang tính đột xuất, song vừa mang tính thường xuyên; phải có biện pháp tổng thể, toàn diện; lấy người dân là trung tâm, chủ thể; kết hợp hài hòa, hiệu quả giữa 4 tại chỗ và tăng cường.

Nhiệm vụ thời gian tới, Thủ tướng Chính phủ chỉ rõ, phải tiếp tục tăng cường tuyên truyền, giáo dục nâng cao nhận thức toàn xã hội về sự nguy hiểm của các mối đe dọa an ninh phi truyền thống và tầm quan trọng của công tác phòng ngừa, ứng phó; không để người dân hoang mang, thụ động, hay tin vào thông tin sai lệch. Cần phải nghiên cứu, bổ sung, hoàn thiện thể chế, hệ thống chính sách, pháp luật đồng bộ, tạo hành lang pháp lý vững chắc cho việc tổ chức các hoạt động của cơ quan điều hành ở từng cấp, bảo đảm vừa toàn diện, vừa chuyên sâu để phòng ngừa, ứng phó với các đe dọa an ninh phi truyền thống; nâng cao khả năng dự báo, cảnh báo, với việc ứng dụng triệt để các thành tựu của cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư. Đẩy mạnh khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số trong phòng ngừa, ứng phó các đe dọa an ninh phi tuyền thống; phát triển công nghệ số, AI, dữ liệu lớn, mạng lưới cảm biến để nâng cao năng lực cảnh báo sớm, mô hình hóa rủi ro, đánh giá tác động và dự báo xu hướng các mối đe dọa mới nổi; Xây dựng hệ thống dữ liệu liên quan các đe dọa an ninh phi truyền thống.

Theo Thủ tướng, phải đầu tư phát triển nguồn lực và năng lực ứng phó là nhiệm vụ không thể chậm trễ; đầu tư mạnh cho đào tạo đội ngũ chuyên gia, trang bị công nghệ, củng cố hạ tầng thông tin, y tế, môi trường, quốc phòng - an ninh; xây dựng nền kinh tế xanh, bền vững, có khả năng chống chịu cao trước các cú sốc từ môi trường và xã hội. Cần huy động tối đa các nguồn lực xã hội, nhất là hợp tác công - tư, thu hút sự tham gia của các tổ chức chính trị, xã hội, doanh nghiệp, tổ chức phi chính phủ, đối tác quốc tế trong phòng ngừa, ứng phó với các thách thức, đe dọa phi truyền thống.

Người đứng đầu Chính phủ chỉ đạo phải đổi mới tư duy đối ngoại trong lĩnh vực an ninh phi truyền thống; tăng cường vai trò và vị thế của Việt Nam trong các diễn đàn hợp tác khu vực và toàn cầu, tham gia giải quyết các vấn đề xuyên biên giới. Thủ tướng chỉ đạo xây dựng kế hoạch triển khai Chiến lược phù hợp tình hình thực tiễn từng giai đoạn; cụ thể hóa các kịch bản khung ứng phó với đe dọa an ninh phi truyền thống; chuẩn bị lực lượng dự bị sẵn sàng tham gia ứng phó các tình huống đe dọa an ninh quốc gia, trật tự, an toàn xã hội; rà soát, nghiên cứu kiện toàn hệ thống cơ quan điều hành từ Trung ương đến địa phương. Các lực lượng phải phối hợp chặt chẽ với nhau; thường xuyên sơ kết, tổng kết và căn cứ tình hình thực tiễn, các Bộ, Ban, ngành, địa phương chủ động, kịp thời tham mưu Chính phủ chỉnh sửa, bổ sung, hoàn thiện Chiến lược.

Yêu cầu các Bộ, từng ngành, từng địa phương, từng cán bộ, đảng viên và kêu gọi toàn xã hội, toàn dân thực hiện hiệu quả Chiến lược tổng thể quốc gia phòng ngừa, ứng phó với các đe dọa an ninh phi truyền thống, Thủ tướng Chính phủ tin tưởng với "quyết tâm cao, nỗ lực lớn, hành động quyết liệt, hiệu quả", "phân công rõ người, rõ việc, rõ thời gian, rõ sản phẩm, rõ thẩm quyền, rõ trách nhiệm", Chiến lược sẽ được triển khai thành công với những kết quả cụ thể, góp phần vào sự nghiệp bảo vệ an ninh Tổ quốc; giữ vững ổn định chính trị, trật tự an toàn xã hội, tạo môi trường hòa bình, an toàn, lành mạnh để phát triển nhanh và bền vững.

P.V (tổng hợp)

Huế tăng cường quản lý hoạt động kinh doanh bar, beer club

UBND TP Huế vừa ban hành Quy chế phối hợp quản lý và tổ chức hoạt động của các cơ sở hoạt động kinh doanh bar, beer club, pub và các loại hình tương tự trên địa bàn. Quy chế quy định về nguyên tắc, hình thức và trách nhiệm phối hợp của các cơ quan có thẩm quyền trong công tác quản lý và các tổ chức, cá nhân hoạt động kinh doanh bar, beer club, pub và các loại hình tương tự.

Quy chế cũng nêu rõ trách nhiệm của các cơ sở hoạt động kinh doanh; phải tuân thủ quy định của pháp luật về an ninh, trật tự, các điều kiện về phòng cháy chữa cháy và cứu hộ cứu nạn và quy định của pháp luật khác có liên quan. Yêu cầu mỗi cơ sở kinh doanh bar, beer club, pub và các loại hình tương tự trên địa bàn TP Huế trang bị tối thiểu 2 camera an ninh tại cơ sở để giám sát (được kết nối về Trung tâm Giám sát, điều hành đô thị thông minh TP Huế để giám sát trực tuyến bằng dữ liệu số); vị trí lắp đặt phải quan sát đầy đủ mọi hoạt động của quán, cổng ra vào và có dữ liệu lưu trữ ít nhất trong 30 ngày nhằm phục vụ công tác quản lý khi cần thiết; chủ động trích xuất khi có yêu cầu của cơ quan chức năng.

Các cơ sở trong quá trình hoạt động kinh doanh phải chủ động sắp xếp địa điểm, bố trí lực lượng trông giữ xe của khách, nhân viên bảo đảm đỗ xe đúng nơi quy định. Không để xảy ra tình trạng dừng, đỗ xe dưới lòng đường gây cản trở giao thông, đỗ xe ở vỉa hè không đúng quy định; lấn chiếm lòng đường, hè phố để bố trí bàn, ghế, vật dụng khác trái quy định pháp luật. Đặc biệt, tuyệt đối không để xảy ra tình trạng vi phạm pháp luật về tệ nạn xã hội tại cơ sở. Chủ cơ sở kinh doanh có trách nhiệm phối hợp với lực lượng chức năng trong công tác bảo đảm an ninh, trật tự và xử lý các sự cố, vụ việc xảy ra tại cơ sở.

Khi tổ chức biểu diễn nghệ thuật mà không bán vé xem biểu diễn nghệ thuật, chủ cơ sở kinh doanh phải gửi thông báo bằng văn bản đến UBND xã, phường nơi tổ chức biểu diễn nghệ thuật trước ít nhất 5 ngày. Đối với biểu diễn DJ, sau 22 giờ đến 24 giờ thì phải điều chỉnh âm thanh mức độ đảm bảo, không gây tiếng động lớn, làm ồn ào tại khu dân cư, nơi công cộng. Không sử dụng trang phục, từ ngữ, âm thanh, hình ảnh, động tác, phương tiện biểu đạt, hình thức biểu diễn hành vi trái với thuần phong, mỹ tục của dân tộc, tác động tiêu cực đến đạo đức, sức khoẻ cộng đồng và tâm lý xã hội. Trong quá trình tổ chức nghệ thuật biểu diễn phải thực hiện nghiêm theo quy định tại Nghị định 144/2020/NĐ-CP của Chính phủ quy định về hoạt động nghệ thuật biểu diễn…

S.THÙY

Góp phần nâng cao vị thế ngành VHTTDL

● THẢO NGUYÊN

Trong giai đoạn 2021-2025, ngành VHTTDL đã đối mặt và vượt qua nhiều thử thách lớn, đặc biệt là đại dịch Covid-19. Những thành tựu mà ngành đạt được không chỉ phản ánh nỗ lực, sáng tạo của toàn thể đội ngũ mà còn khẳng định sức mạnh của phong trào thi đua yêu nước. Đây là nguồn động lực mạnh mẽ, thúc đẩy cán bộ, công chức, viên chức, nghệ sĩ, vận động viên và người lao động ngành VHTTDL nỗ lực cống hiến vì sự phát triển chung của đất nước.

Thi đua yêu nước đã thực sự trở thành ngọn cờ dẫn dắt, tạo động lực mới, góp phần nâng cao vị thế của ngành, khẳng định vai trò quan trọng trong đời sống xã hội và quảng bá hình ảnh Việt Nam ra thế giới.

Thể thao góp phần nâng cao vị thế, hình ảnh đất nước, con người Việt Nam Ảnh: TR. HUẤN

Khát vọng đổi mới, sáng tạo từ phong trào thi đua

Một trong những thành tựu đáng chú ý nhất của Bộ VHTTDL trong giai đoạn 2021-2025 chính là sự đột phá về thể chế. Phong trào thi đua yêu nước đã thúc đẩy mạnh mẽ tinh thần đổi mới tư duy, sáng tạo trong việc xây dựng chính sách, pháp luật, xem đây là khâu đột phá để phát triển một cách bền vững.

Trong nhiệm kỳ này, Bộ VHTTDL đã tham mưu và ban hành 122 văn bản pháp luật, đánh dấu số lượng văn bản quy phạm pháp luật được xây dựng nhiều nhất từ trước đến nay, bao phủ toàn diện các lĩnh vực văn hóa, gia đình, thể dục thể thao, du lịch, báo chí - truyền thông và xuất bản. Một trong những dấu ấn nổi bật là Chương trình mục tiêu quốc gia về phát triển văn hóa giai đoạn 2025-2030, lần đầu tiên xác định văn hóa là lĩnh vực có chương trình mục tiêu quốc gia riêng. Đây là bước ngoặt quan trọng, thể hiện tầm nhìn chiến lược của Đảng và Nhà nước, đồng thời khẳng định vai trò kiến tạo của Bộ VHTTDL trong tiến trình phát triển văn hóa đất nước.

Cùng với đó, nhiều chiến lược, quy hoạch và đề án quan trọng đã được phê duyệt và triển khai đồng bộ, như: Chiến lược phát triển gia đình Việt Nam; Chiến lược phát triển thể dục thể thao; Chiến lược phát triển du lịch Việt Nam đến năm 2030... Công tác điều hành ngân sách được thực hiện đúng mục tiêu, chú trọng huy động nguồn lực xã hội hóa; quan hệ đối ngoại và hợp tác quốc tế trong lĩnh vực văn hóa, thể thao, du lịch ngày càng mở rộng, nâng cao vị thế Việt Nam trên trường quốc tế.

Phong trào thi đua yêu nước trong lĩnh vực văn hóa được triển khai với nhiều hình thức đa dạng, thiết thực, chú trọng vào cơ sở và cộng đồng. Phong trào "Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa" ngày càng đi vào chiều sâu, gắn kết với việc xây dựng gia đình hạnh phúc, cộng đồng văn minh, khẳng định vai trò văn hóa là nền tảng tinh thần vững chắc của xã hội.

Công tác bảo tồn và phát huy giá trị di sản văn hóa được đặc biệt chú trọng, với nhiều di sản vật thể và phi vật thể được UNESCO vinh danh. Các lễ hội, sự kiện văn hóa lớn được tổ chức trang trọng và quy mô, góp phần khơi dậy niềm tự hào dân tộc và quảng bá hình ảnh đất nước...

Trong phong trào thi đua yêu nước, thể dục thể thao luôn là lĩnh vực điển hình, lan tỏa mạnh mẽ tinh thần "Khỏe để xây dựng và bảo vệ Tổ quốc". Cuộc vận động "Toàn dân rèn luyện thân thể theo gương Bác Hồ vĩ đại" đã được triển khai sâu rộng, tạo ra những chuyển biến rõ rệt về nhận thức và hành động của các tầng lớp nhân dân. Ở lĩnh vực thể thao thành tích cao, Việt Nam liên tục gặt hái những thành công nổi bật. Các kỳ SEA Games, ASIAD, Olympic, Paralympic… đều ghi dấu ấn mạnh mẽ, với nhiều vận động viên giành HCV, lập kỷ lục châu lục và thế giới, khẳng định vị thế của thể thao Việt Nam. Đặc biệt, thể thao người khuyết tật đã trở thành nguồn cảm hứng lớn về nghị lực, vượt lên số phận, đóng góp vào thành tích chung của đất nước.

Du lịch, mặc dù là lĩnh vực chịu ảnh hưởng nặng nề nhất từ đại dịch Covid-19, nhưng cũng là minh chứng sinh động cho tinh thần thi đua vượt khó, sáng tạo của toàn ngành. Chỉ sau một thời gian ngắn, du lịch Việt Nam đã nhanh chóng phục hồi và đạt nhiều kỷ lục mới về lượng khách và doanh thu. Các hoạt động xúc tiến và quảng bá du lịch ngày càng hiện đại, trọng tâm, trọng điểm; hình ảnh du lịch Việt Nam trở nên chuyên nghiệp và hấp dẫn. Nhiều điểm đến và sản phẩm du lịch mới ra đời, mang đậm bản sắc văn hóa, tạo sức hút với du khách trong và ngoài nước. Việt Nam đã nhiều lần được vinh danh tại Giải thưởng Du lịch Thế giới (World Travel Awards), khẳng định thương hiệu du lịch Việt Nam trên bản đồ du lịch toàn cầu.

Trong nhiệm kỳ qua, báo chí, truyền thông và xuất bản đã thể hiện rõ vai trò tiên phong trong việc tuyên truyền, lan tỏa phong trào thi đua yêu nước. Báo chí kịp thời phát hiện và cổ vũ những tấm gương điển hình tiên tiến, phản ánh sinh động các hoạt động văn hóa, thể thao, du lịch, góp phần khích lệ tinh thần phấn đấu, cống hiến.

Cùng với đó, công tác xây dựng, hoàn thiện thể chế, hành lang pháp lý cho báo chí, truyền thông và xuất bản được quan tâm, đảm bảo lĩnh vực này phát triển đúng định hướng và lành mạnh. Chất lượng nội dung và hình thức xuất bản phẩm không ngừng được nâng cao, đáp ứng nhu cầu ngày càng đa dạng của nhân dân, đồng thời đóng góp quan trọng vào việc giáo dục tư tưởng, đạo đức, lối sống.

Điểm nhấn nổi bật trong bức tranh thành tựu của Bộ VHTTDL là Tổng đạo diễn chuỗi sự kiện chào mừng 80 năm Cách mạng Tháng Tám thành công và Quốc khánh 2.9 vừa qua. Các hoạt động này không chỉ khẳng định bản sắc văn hóa Việt Nam mà còn kết hợp hài hòa giữa truyền thống và hiện đại, đưa lịch sử và thông điệp "Độc lập - Tự do - Hạnh phúc" đến gần hơn với đông đảo người dân, góp phần nâng cao đời sống tinh thần, quảng bá hình ảnh Việt Nam an toàn, thân thiện và giàu bản sắc. Thành công của chuỗi sự kiện này đã góp phần củng cố niềm tin, khơi dậy tinh thần yêu nước, tự hào dân tộc và khát vọng phát triển đất nước trong thời kỳ mới.

Hướng tới giai đoạn phát triển bền vững

Để có được những thành tựu rực rỡ trong giai đoạn 2021-2025, Bộ VHTTDL đã bám sát sự lãnh đạo, chỉ đạo của Trung ương, Quốc hội, Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ, triển khai hiệu quả các Nghị quyết và Kết luận về phát triển kinh tế - xã hội và kế hoạch 5 năm với phương châm "Quyết liệt hành động - Khát vọng cống hiến". Hằng năm, Bộ đều phát động các chủ đề công tác phù hợp. Ngay từ đầu năm 2022, chủ đề công tác "Xây dựng môi trường văn hóa cơ sở và công tác tổ chức cán bộ" đã thắp lên ngọn lửa niềm tin, quyết tâm hành động và khát vọng cống hiến của toàn ngành. Những "điểm nghẽn" được tháo gỡ, tạo động lực phát huy "sức mạnh mềm", giúp các hoạt động VHTTDL dần trở lại sôi động sau đại dịch.

Năm 2023, với chủ đề "Quyết liệt, hiệu quả, nêu gương, kỷ cương, trách nhiệm", năm 2024 là "Tăng tốc, sáng tạo, về đích" và năm 2025 là "Kỷ cương - Nêu gương - Trách nhiệm - Tinh gọn - Hiệu quả - Về đích"; tinh thần "3 Quyết tâm, 4 Chủ động, 5 Hiệu quả" đã góp phần tích cực vào sự phát triển đất nước với thông điệp rõ ràng: "Văn hóa là nền tảng - Thông tin là mạch dẫn - Thể thao là sức mạnh - Du lịch là nhịp cầu kết nối".

Tập thể lãnh đạo Bộ luôn giữ vững sự đoàn kết và trách nhiệm, chủ động xử lý kịp thời những vấn đề phát sinh, tháo gỡ khó khăn cho các đơn vị. Đồng thời, Bộ duy trì giao ban định kỳ và tổ chức họp chuyên đề để giải quyết các "điểm nghẽn" tồn đọng; tăng cường phối hợp với các cơ quan của Đảng, Quốc hội, Chính phủ, Mặt trận Tổ quốc, các địa phương, tạo sự đồng thuận và khích lệ toàn ngành phấn đấu thực hiện hiệu quả các nhiệm vụ, hướng tới mục tiêu phát triển bền vững trong giai đoạn mới.

Bước vào giai đoạn 2026-2031, ngành VHTTDL sẽ đối mặt với nhiều cơ hội và thách thức mới. Với quyết tâm đổi mới mạnh mẽ, toàn ngành xác định mục tiêu xuyên suốt là "Khơi dậy tinh thần yêu nước, ý chí tự cường dân tộc và khát vọng phát triển đất nước phồn vinh, hạnh phúc"; tập trung phát triển công nghiệp văn hóa, đẩy mạnh chuyển đổi số, đưa du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn, nâng cao thành tích thể thao, và lan tỏa giá trị văn hóa Việt Nam trên trường quốc tế. Đồng thời, ngành chú trọng đào tạo, bồi dưỡng nguồn nhân lực chất lượng cao và phát huy vai trò của văn hóa trong việc xây dựng con người Việt Nam thời kỳ mới.

Trên hành trình này, phong trào thi đua yêu nước tiếp tục được khẳng định là động lực to lớn, khơi dậy sáng kiến, sáng tạo, huy động trí tuệ và sức mạnh của toàn ngành. Với khí thế thi đua mới, Bộ VHTTDL tin tưởng sẽ hoàn thành xuất sắc mọi nhiệm vụ được giao, góp phần cùng cả nước hiện thực hóa khát vọng xây dựng Việt Nam hùng cường, thịnh vượng vào năm 2045.■

(Vụ Tổ chức cán bộ, Bộ VHTTDL thực hiện)

NHÀ VĂN HÓA QUÂN, DÂN KIỂU MẪU:

Ấm tình quân dân nơi vùng biên

● **Bài, ảnh: PHẠM NGÂN**

Mô hình "Nhà văn hóa quân, dân kiểu mẫu" không chỉ tạo nên điểm hẹn sinh hoạt văn hóa cho đồng bào Mông, Thái, Khơ Mú, mà còn gắn kết tình quân, dân và khơi dậy sức sống mới, mở ra cơ hội phát triển bền vững cho vùng biên cương Tổ quốc.

Những năm gần đây, bản Tổng Khư, xã Na Ngoi (Nghệ An) đã đổi thay rõ nét. Con đường dẫn vào bản nay sạch đẹp, phong quang; những rẫy ngô, nương sắn xanh tốt nối dài. Xen lẫn trong cảnh sắc núi rừng là nhiều ngôi nhà mới khang trang của đồng bào Mông, thành quả từ các chương trình hỗ trợ phát triển kinh tế, xã hội vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi. Tổng Khư như khoác lên mình diện mạo mới, ấm no và tràn đầy sức sống.

Các em học sinh biểu diễn văn nghệ tại Nhà văn hóa quân, dân kiểu mẫu tại bản Tổng Khư, xã Na Ngoi, Nghệ An

"Bà con ưng cái bụng lắm"

Đặc biệt, từ khi Nhà văn hóa quân, dân kiểu mẫu được đưa vào hoạt động, bà con Mông, Thái, Khơ Mú có thêm một điểm hẹn cộng đồng đầy ý nghĩa. Nơi đây không chỉ là chốn hội họp, vui chơi, mà còn là nhịp cầu nối quân, dân thêm bền chặt. Ông Hạ Bá Thái, Chủ tịch UBND xã Na Ngoi, phấn khởi chia sẻ: "Bà con ưng cái bụng lắm. Có nhà văn hóa, người dân có chỗ sinh hoạt, tệ nạn cũng giảm hẳn".

Người dân cũng hồ hởi không kém. Ông Và Bá Tủa, người dân bản Tổng Khư vui vẻ kể: "Chiều nào tôi và bà con cũng ra sân bóng chuyền. Có khi mấy thế hệ cùng chơi, từ thanh niên đến trung niên, phụ nữ cũng tham gia. Chơi thể thao vừa khỏe người, vừa thêm đoàn kết. Tôi thấy bà con dân bản gắn bó nhau hơn, ai cũng phấn khởi". Chị Lầu Y Dở, một phụ nữ trẻ trong bản bày tỏ niềm vui giản dị: "Trước đây, mỗi lần bản có việc lớn, phụ nữ chúng tôi hay ngại đi vì không có chỗ ngồi, cũng không có không gian sinh hoạt cho con cái. Giờ thì khác rồi, vào nhà văn hóa rộng rãi, sạch sẽ, trẻ con cũng có chỗ chơi, phụ nữ được tham gia đầy đủ. Điều đó khiến chúng tôi thấy mình quan trọng hơn trong các công việc của bản".

Bộ đội Đoàn Kinh tế - Quốc phòng 4 (KTQP, Quân khu 4) giúp đỡ bà con xã Na Ngoi gặt lúa

Công trình Nhà văn hóa quân, dân kiểu mẫu do Đoàn Kinh tế - Quốc phòng 4 (KTQP, Quân khu 4) bàn giao cách đây hơn một năm. Trên diện tích hơn 300m², công trình gồm nhà văn hóa khang trang, cổng chào, sân bóng chuyền, hệ thống tường rào, bồn hoa, cây cảnh. Ngoài ra, đơn vị còn tặng bà con loa phát thanh, bộ bóng chuyền và trang phục thể thao phục vụ sinh hoạt. Điều đáng quý là công trình được dựng xây từ sức mạnh của cả quân và dân. Hơn 300 ngày công lao động của cán bộ, chiến sĩ Đoàn KTQP 4, Đồn Biên phòng Na Ngoi cùng bà con trong bản đã biến ý tưởng thành hiện thực. Nhiều đoàn viên, sinh viên Trường Đại học Kinh tế Nghệ An cũng tình nguyện tham gia san lấp, đổ bê tông, lát mương, lắp hệ thống chiếu sáng… Tổng giá trị công trình hơn 148 triệu đồng, trong đó Đoàn KTQP 4 hỗ trợ trên 100 triệu đồng.

Để bà con từng bước nâng cao đời sống vật chất, tinh thần

Cùng với xây dựng hạ tầng, mô hình còn triển khai nhiều hoạt động thiết thực như tuyên truyền chủ trương, chính sách pháp luật; tập huấn kỹ thuật sản xuất; hỗ trợ giống cây, con; vệ sinh bản làng; thăm hỏi, tặng quà gia đình chính sách; tổ chức khám, phát thuốc miễn phí. Nhờ vậy, dù còn 39 hộ với trên 70% là hộ nghèo và cận nghèo, nhưng Tổng Khư đã có bước đi bền vững trong hành trình đổi thay.

Không chỉ ở Tổng Khư, tại bản Liên Sơn (xã Nậm Càn), mô hình cũng mang lại nhiều đổi mới. Nhà văn hóa nơi đây trở thành "trái tim" của bản, nơi diễn ra giao lưu văn nghệ, thể thao, nơi gìn giữ và phát huy bản sắc văn hóa Mông. Quan trọng hơn, đây còn là điểm tựa gắn kết quân - dân, góp phần giữ gìn sự bình yên tuyến biên giới. Tiếp nối thành công, ngày 16.9 vừa qua, tại bản Huổi Khe (xã Mường Típ), Đoàn KTQP 4 phối hợp với chính quyền và nhân dân địa phương tổ chức lễ khởi công xây dựng thêm một mô hình "Làng văn hóa quân, dân kiểu mẫu". Theo kế hoạch, công trình sẽ được tu sửa, bổ sung nhiều hạng mục: Cổng, hàng rào, sân bóng chuyền, khánh tiết nhà văn hóa, tủ sách pháp luật… tạo không gian sinh hoạt cộng đồng khang trang, sạch đẹp.

> *"Mô hình này không chỉ là trách nhiệm trong công tác dân vận, mà còn là tình cảm, tấm lòng của người lính với nhân dân. Chúng tôi sẽ tiếp tục đồng hành để bà con từng bước nâng cao đời sống vật chất, tinh thần."*
>
> **(Thượng tá LƯƠNG HẢI KIÊN, Phó Chính ủy Đoàn KTQP 4)**

Thượng tá Lương Hải Kiên, Phó Chính ủy Đoàn KTQP 4, nhấn mạnh: "Mô hình này không chỉ là trách nhiệm trong công tác dân vận, mà còn là tình cảm, tấm lòng của người lính với nhân dân. Chúng tôi sẽ tiếp tục đồng hành để bà con từng bước nâng cao đời sống vật chất, tinh thần". Nhà văn hóa quân, dân kiểu mẫu nơi vùng biên Nghệ An không chỉ là công trình hạ tầng, mà còn là biểu tượng của tình đoàn kết quân, dân. Từ những mái nhà văn hóa sáng đèn, nhịp sống mới đã lan tỏa, đem lại niềm tin, sức mạnh và khát vọng xây dựng biên cương giàu đẹp, vững bền.■

Quảng Ngãi chấn chỉnh các bất cập trong hoạt động đường thủy

Sở Xây dựng Quảng Ngãi chỉ đạo các đơn vị liên quan, chủ phương tiện tăng cường kiểm tra, giám sát, chấn chỉnh các bất cập trong hoạt động đường thủy, triển khai đồng bộ các giải pháp bảo đảm an toàn giao thông đường thủy nội địa trong bối cảnh mùa mưa đang đến.

Các xã, phường, đặc khu có tuyến đường thủy, đò ngang cần khẩn trương rà soát, kiểm tra và quản lý chặt chẽ hoạt động bến thủy đang hoạt động. Kiên quyết đình chỉ phương tiện, bến bãi không đủ điều kiện an toàn. Tuyệt đối không chở quá tải, quá số người quy định; không hoạt động khi thời tiết xấu. Đối với các bến cảng, bến khách ngang sông, bến du lịch, phải thường xuyên gia cố, kiểm tra phương tiện, trang thiết bị phòng cháy, chữa cháy, cứu hộ cứu nạn, sẵn sàng ứng phó sự cố. Trên địa bàn tỉnh Quảng Ngãi hiện có nhiều loại hình vận tải thủy. Trong đó, lớn nhất là tuyến đường thủy nội địa trên biển tuyến Sa Kỳ - Lý Sơn với quãng đường di chuyển khoảng 18 hải lý.

Trên tuyến hiện có đội tàu cao tốc với 8 phương tiện hiện đại hoạt động vận chuyển trung bình trên dưới 1.000 lượt khách/ngày trong điều kiện thời tiết gió cấp 6 trở lại. Ngoài ra, còn có tuyến đường thủy Đảo Lớn - Đảo Bé (Đặc khu Lý Sơn), phương tiện vận chuyển chủ yếu là ca nô. Đối với vận tải thủy lòng hồ cũng khá phổ biến, nhưng phần lớn tàu ghe khá thô sơ.

NHƯ ĐỒNG

Triển khai đồng bộ các giải pháp bảo đảm ATGT đường thủy nội địa trong bối cảnh mùa mưa đang đến

Triển vọng mới của du lịch Lâm Đồng

● Bài, ảnh: THÀNH KHIÊM

Lâm Đồng vùng đất có khí hậu ôn hòa, thiên nhiên thơ mộng, bản sắc văn hóa đa dạng đã và đang dần khẳng định tiềm năng trong phát triển du lịch tâm linh. Không chỉ là điểm đến nghỉ dưỡng lý tưởng mà còn ẩn chứa nhiều giá trị văn hóa, tâm linh sâu sắc, mở ra hướng đi mới đầy triển vọng cho ngành Du lịch địa phương.

Để tạo sự bứt phá cho du lịch tâm linh, các ngành chức năng tỉnh Lâm Đồng cần có chiến lược phát triển dài hạn và bền vững

Di sản giữa đại ngàn

Lâm Đồng hiện sở hữu hàng trăm cơ sở tôn giáo với kiến trúc độc đáo, phân bố rộng khắp các địa phương trong tỉnh. Những ngôi chùa nổi tiếng như Thiền viện Trúc Lâm, Thiền viện Vạn Hạnh, chùa Linh Phước, chùa Linh Ẩn hay chùa Tàu… không chỉ là nơi chiêm bái linh thiêng, mà còn là điểm nhấn du lịch hút khách trong và ngoài nước.

Bên cạnh đó, Lâm Đồng còn có các điểm đến gắn với tín ngưỡng dân gian và văn hóa bản địa đặc sắc của các dân tộc K'Ho, Mạ, Churu… với hệ thống lễ hội truyền thống phong phú như Lễ hội mừng lúa mới, Lễ cúng Giàng, Lễ hội đâm trâu… Những hoạt động này tạo nên sự giao thoa giữa đời sống tinh thần và du lịch trải nghiệm, góp phần đa dạng hóa sản phẩm du lịch tâm linh.

Một yếu tố khác không thể không nhắc đến chính là điều kiện tự nhiên và khí hậu đặc thù, cũng góp phần không nhỏ vào việc hình thành nên các không gian tâm linh. Không giống nhiều địa phương khác phát triển du lịch tâm linh tại vùng đồng bằng hay ven biển, Lâm Đồng có lợi thế lớn về không gian núi rừng xanh mát, khí hậu quanh năm mát mẻ, rất phù hợp cho các hoạt động thiền định, tĩnh dưỡng tâm hồn, phục hồi sức khỏe tinh thần.

Điều kiện tự nhiên lý tưởng này không chỉ góp phần nâng cao trải nghiệm của du khách, mà còn phù hợp với xu hướng du lịch sức khỏe - tâm linh đang phát triển mạnh mẽ. Đặc biệt, mô hình du lịch kết hợp giữa thiền định, yoga, ăn chay, nghỉ dưỡng tại các cơ sở Phật giáo đã và đang được nhiều du khách tìm đến.

Bà Nguyễn Thu Ngọc, Tổng giám đốc Khu tham quan du lịch văn hóa tâm linh Samten Hills Dalat đánh giá: "Lâm Đồng có nhiều lợi thế tự nhiên để phát triển du lịch văn hóa - tâm linh, từ cảnh quan hùng vĩ, khí hậu ôn hòa đến không gian thanh tịnh, đem lại cảm giác an lành. Hiện nay, xu hướng du lịch thế giới ngày càng coi trọng những trải nghiệm nuôi dưỡng trọn vẹn Thân - Tâm - Trí. Lâm Đồng có đầy đủ tiềm năng để trở thành điểm đến hấp dẫn và bền vững trong lĩnh vực này. Từ góc độ phát triển, những lợi thế ấy cũng mở ra cơ hội xây dựng sản phẩm trải nghiệm đa dạng, kéo dài thời gian lưu trú và nâng cao giá trị du lịch địa phương".

Dư địa lớn nhưng chưa được khai thác hiệu quả

Mặc dù sở hữu nhiều tiềm năng, nhưng du lịch tâm linh tại Lâm Đồng vẫn còn phát triển manh mún, thiếu quy hoạch bài bản. Các sản phẩm du lịch tâm linh còn đơn lẻ, chủ yếu phục vụ nhu cầu lễ bái ngắn ngày, chưa có sự kết nối chuỗi để kéo dài thời gian lưu trú và tăng chi tiêu của du khách.

Hiện nay, phần lớn hoạt động du lịch tâm linh tại Lâm Đồng chỉ dừng lại ở mức tham quan, chụp ảnh và lễ bái ngắn hạn. Du khách thường đến các ngôi chùa nổi tiếng như Thiền viện Trúc Lâm hay chùa Linh Phước theo kiểu "check-in", sau đó rời đi mà không có các hoạt động hướng dẫn nào. Ngoài ra, công tác quảng bá hình ảnh, đầu tư hạ tầng, dịch vụ hỗ trợ du khách tại các điểm du lịch tâm linh vẫn còn hạn chế. Sự thiếu hụt đội ngũ hướng dẫn viên am hiểu văn hóa, tôn giáo cũng là rào cản lớn trong việc nâng cao chất lượng trải nghiệm cho du khách.

Cụ thể, các dịch vụ lưu trú, ăn uống, nghỉ dưỡng tĩnh tâm quanh các điểm tâm linh còn rất ít hoặc chưa đạt chuẩn, khiến du khách khó có trải nghiệm trọn vẹn. Mô hình homestay, resort gắn với không gian tâm linh - thiên nhiên chưa phát triển nhiều so với tiềm năng thực tế. Bên cạnh đó, một số cơ sở tôn giáo tại Lâm Đồng vẫn còn e dè hoặc hạn chế trong việc tham gia vào các hoạt động du lịch, do lo ngại thương mại hóa đức tin, mất đi sự thanh tịnh vốn có của chốn thiền môn. Điều này là chính đáng, tuy nhiên cũng phần nào làm cho hoạt động du lịch tâm linh tại đây thiếu yếu tố dẫn dắt, thiếu chiều sâu và không gắn bó mật thiết với cộng đồng tu hành.

Trong khi đó, tại nhiều nhiều quốc gia như Thái Lan, Nhật Bản, Ấn Độ… các tổ chức tôn giáo đã chủ động tham gia phát triển du lịch thiền định, trị liệu tinh thần, khóa tu dành cho người ngoại đạo, vừa giữ gìn bản sắc tôn giáo, vừa tạo ra nguồn lực để phát triển bền vững.

Vì thế, thiết nghĩ để khai thác hiệu quả tiềm năng du lịch tâm linh, Lâm Đồng cần một chiến lược dài hạn có tính bền vững cùng sự phối hợp chặt chẽ giữa chính quyền, doanh nghiệp và cộng đồng tôn giáo. Theo đó, trước hết ngành chức năng địa phương cần quy hoạch lại các tuyến điểm du lịch tâm linh theo hướng liên kết vùng, liên kết ngành, gắn du lịch tâm linh với du lịch sinh thái, nghỉ dưỡng, văn hóa và cộng đồng.

Bên cạnh đó, các sản phẩm du lịch của loại hình này cần phải được đa dạng hơn theo các xu hướng thiền định, tĩnh tâm, ẩn tu ngắn ngày… điều này sẽ làm tăng các giá trị trải nghiệm, không tạo ra sự khác biệt so với các điểm đến tâm linh khác trong nước. Song song đó, việc tôn trọng giá trị nguyên bản của các cơ sở tín ngưỡng, đảm bảo yếu tố tâm linh - tôn giáo không bị thương mại hóa quá mức là yêu cầu tiên quyết. Các hoạt động đầu tư, khai thác du lịch cần hài hòa giữa phát triển kinh tế và giữ gìn không gian văn hóa - tín ngưỡng.

Cuối cùng vấn đề đầu tư, nâng cấp về hạ tầng giao thông kết nối đến các điểm tham quan du lịch tâm linh cũng cần được quan tâm để tạo thuận lợi cho du khách trong quá trình di chuyển.

Với những giá trị sẵn có, Lâm Đồng hoàn toàn có thể trở thành điểm đến tâm linh nổi bật của khu vực nói riêng và cả nước nói chung nếu biết khai thác đúng hướng, có tầm nhìn và gìn giữ bản sắc. ■

Lễ hội ruộng bậc thang Miền Đồi

Lễ hội ruộng bậc thang Miền Đồi năm 2025 sẽ diễn ra trong hai ngày 18 - 19.10 tại xã Thượng Cốc, tỉnh Phú Thọ.

Điểm nhấn quan trọng của lễ hội chính là vẻ đẹp hùng vĩ của hơn 400 ha ruộng bậc thang Miền Đồi khi mùa lúa chín. Trải qua hàng nghìn năm kiến tạo, dưới bàn tay cần cù của con người, những thửa ruộng bậc thang nối tiếp nhau trải dài trên sườn đồi, xen lẫn là những cánh rừng nguyên sinh lâu đời, tạo nên bức tranh phong cảnh hiếm có. Đặc biệt, một số khu ruộng còn nằm kề bên các thác nước tung bọt trắng xóa, khiến khung cảnh thêm phần kỳ vĩ, thơ mộng. Chính sự hòa quyện giữa thiên nhiên và bàn tay lao động đã tạo nên giá trị khác biệt, trở thành "đặc sản" du lịch của Miền Đồi.

Không chỉ dừng lại ở chiêm ngưỡng cảnh quan, lễ hội còn mở ra cơ hội để du khách khám phá văn hóa bản địa, đặc biệt là văn hóa Mường. Những nghi lễ truyền thống như lễ mừng cơm mới, các màn diễn tấu Chiêng Mường rộn ràng, cùng hoạt động văn hóa, thể thao, trò chơi dân gian mang đậm sắc màu dân tộc Mường sẽ được tái hiện, đem đến những trải nghiệm khó quên.

Việc duy trì và phát triển Lễ hội ruộng bậc thang Miền Đồi không chỉ nhằm tôn vinh giá trị di sản thiên nhiên và văn hóa, mà còn góp phần thực hiện hiệu quả các chương trình, mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi. Thông qua lễ hội, nhiều sản phẩm nông nghiệp, sản phẩm OCOP và dịch vụ du lịch của địa phương được quảng bá, mở rộng thị trường, qua đó tạo thêm việc làm, nâng cao thu nhập cho người dân. Đồng thời, sự kiện cũng góp phần kêu gọi đầu tư, khai thác hiệu quả tiềm năng du lịch cộng đồng, du lịch sinh thái tại địa phương.

Lễ hội ruộng bậc thang Miền Đồi năm 2025 hứa hẹn sẽ là điểm đến hấp dẫn **Ảnh: T.H**

Với sự chuẩn bị chu đáo của Ban Tổ chức cùng sự đồng hành, ủng hộ của người dân, Lễ hội ruộng bậc thang Miền Đồi năm 2025 hứa hẹn sẽ là điểm đến hấp dẫn, để lại nhiều dấu ấn trong lòng du khách, tiếp tục khẳng định vị thế của một trong những lễ hội đặc sắc gắn với du lịch nông nghiệp, nông thôn miền núi.

L.HƯƠNG

"GIANG SƠN GỌN HƠN, MẠNH HƠN":

Cơ hội cho giáo dục và y tế

● **PGS.TS BÙI HOÀI SƠN**

Ngày 16.9 tại Hà Nội, Hội nghị toàn quốc quán triệt và triển khai thực hiện 4 Nghị quyết quan trọng của Bộ Chính trị đã được tổ chức với sự tham dự của hơn 1,2 triệu đại biểu trong cả nước. Trong đó, Nghị quyết 71-NQ/TW về đột phá phát triển giáo dục và đào tạo và Nghị quyết 72-NQ/TW về một số giải pháp đột phá, tăng cường bảo vệ, chăm sóc, nâng cao sức khỏe nhân dân, được coi là hai trụ cột trực tiếp gắn với sự phát triển con người Việt Nam. Tổng Bí thư Tô Lâm nhấn mạnh tinh thần xuyên suốt là "chuyển nhanh từ ban hành chủ trương sang quản trị thực thi, lấy người dân và doanh nghiệp làm trung tâm, lấy hiệu quả thực tiễn làm thước đo". Trong bối cảnh đất nước vừa hoàn tất sắp xếp địa giới hành chính, tinh gọn bộ máy còn 34 tỉnh, thành, hai Nghị quyết này mở ra cơ hội lịch sử để giáo dục, y tế và văn hóa được đầu tư tập trung hơn, trở thành nền tảng cho khát vọng Việt Nam phát triển, phồn vinh và hạnh phúc vào năm 2045.

Tổng Bí thư Tô Lâm phát biểu tại Hội nghị toàn quốc quán triệt, triển khai thực hiện 4 Nghị quyết của Bộ Chính trị **Ảnh: NHẬT BẮC**

Giữa thời điểm đất nước vừa bước sang một giai đoạn mới - "giang sơn gọn hơn, mạnh hơn" - Hội nghị ngày 16.9 không chỉ là một sự kiện chính trị thông thường, mà còn là lời hiệu triệu mạnh mẽ từ Trung ương tới toàn thể hệ thống chính trị. Việc giảm số lượng tỉnh, thành, tinh gọn chính quyền xuống hai cấp không chỉ mang ý nghĩa tổ chức bộ máy, mà còn thể hiện tư duy chiến lược: Giảm đầu mối để tập trung, tăng trách nhiệm để hiệu quả, dành nhiều hơn nguồn lực cho những lĩnh vực cốt lõi gắn trực tiếp với đời sống nhân dân. Trong số đó, giáo dục và y tế được coi là hai ưu tiên hàng đầu, bởi "chăm lo cho nhân dân chính là chăm lo cho tương lai đất nước".

Nghị quyết 71 về giáo dục - đào tạo khẳng định giáo dục là quốc sách hàng đầu, đột phá để tạo ra nguồn nhân lực chất lượng cao, đáp ứng yêu cầu phát triển nhanh và bền vững. Nội dung Nghị quyết đặt trọng tâm vào đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục, từ chương trình, nội dung, phương pháp dạy học đến cơ chế quản lý, thi cử, tài chính. Điều đặc biệt, Nghị quyết chú ý đến việc thu hẹp khoảng cách giáo dục vùng miền, bảo đảm công bằng trong tiếp cận tri thức, nâng cao chất lượng đào tạo ở bậc đại học, dạy nghề, thúc đẩy chuyển đổi số trong giáo dục.

Trong khi đó, Nghị quyết 72 về y tế tập trung vào nhiệm vụ nâng cao sức khỏe toàn dân, xây dựng hệ thống y tế công bằng, chất lượng, hiệu quả, hiện đại. Từ y tế dự phòng, chăm sóc sức khỏe ban đầu, củng cố y tế cơ sở, đến nâng cao chất lượng bệnh viện tuyến trên, Nghị quyết khẳng định mục tiêu bảo đảm mọi người dân đều được tiếp cận dịch vụ y tế cơ bản, giảm chi phí y tế trực tiếp, tiến tới bảo hiểm y tế toàn dân. Đây không chỉ là vấn đề phúc lợi xã hội, mà còn là yêu cầu chiến lược để bảo đảm "dân cường thì nước thịnh".

Tổng Bí thư Tô Lâm chỉ rõ: "Mỗi cơ quan, tổ chức, cá nhân có trách nhiệm biến nội dung các nghị quyết thành công việc hằng ngày, thành chương trình hành động cụ thể, có nguồn lực, có thời hạn, có chỉ số đo lường, có giám sát và giải trình". Điều này đặt ra yêu cầu rất rõ ràng cho ngành Giáo dục và Y tế: Không chỉ dừng ở định hướng, mà phải có những kết quả cụ thể, đo lường được, gắn trực tiếp với sự hài lòng của nhân dân.

Tinh thần thực thi còn được nhấn mạnh qua nguyên tắc "5 nhất quán, 3 công khai, 3 sớm, 5 rõ". Đây không chỉ là khẩu hiệu quản trị mà là cam kết chính trị. Với giáo dục, điều đó có nghĩa là công khai mục tiêu chất lượng, tiến độ đổi mới chương trình, kết quả thi cử; rõ trách nhiệm của từng địa phương trong bảo đảm cơ sở vật chất, đội ngũ giáo viên, chỉ số học sinh được tiếp cận giáo dục. Với y tế, đó là công khai kế hoạch giảm chi phí khám chữa bệnh, rõ trách nhiệm của bệnh viện, trạm y tế, bác sĩ trong nâng cao chất lượng dịch vụ, minh bạch hóa tài chính y tế và sớm đưa công nghệ số vào quản lý bệnh án, chăm sóc sức khỏe từ xa.

Trong bối cảnh bộ máy tinh gọn, cơ hội cho giáo dục và y tế càng rõ nét hơn. Việc sáp nhập tỉnh, thành không đơn thuần là thay đổi bản đồ hành chính, mà tạo ra một cấu trúc mới, giúp tập trung ngân sách, nhân lực, cơ sở vật chất. Thay vì phân tán cho nhiều đơn vị nhỏ lẻ, nguồn lực sẽ được dồn vào các trung tâm chất lượng cao, trường học, bệnh viện quy mô vùng, tạo ra sự công bằng và hiệu quả hơn trong thụ hưởng dịch vụ công. Các vùng sâu, vùng xa - vốn chịu thiệt thòi về trường lớp, thầy cô, bác sĩ - nay có cơ hội được quan tâm nhiều hơn khi trách nhiệm quản lý trở nên rõ ràng, đầu mối ít hơn, sự giám sát minh bạch hơn.

Giáo dục và y tế không thể tách rời khỏi văn hóa. Văn hóa chính là sợi dây nối, là nền tảng tinh thần để hai lĩnh vực này phát huy tác dụng. Một nền giáo dục hiện đại không chỉ dạy kiến thức khoa học, kỹ năng nghề nghiệp mà còn phải dạy văn hóa - lịch sử, truyền thống, nghệ thuật, đạo đức, lối sống. Khi đó, mỗi trường học không chỉ là nơi học chữ mà còn là nơi bồi dưỡng nhân cách, nuôi dưỡng tâm hồn, khơi dậy niềm tự hào dân tộc. Tương tự, một nền y tế hiện đại không chỉ chữa bệnh mà còn lan tỏa văn hóa sức khỏe, khuyến khích lối sống lành mạnh, tinh thần nhân ái, chia sẻ trong cộng đồng.

Đặt giáo dục và y tế trong mối quan hệ với văn hóa còn có ý nghĩa sâu xa: Đó là cách phát triển con người toàn diện. Nếu thiếu văn hóa, giáo dục sẽ khô cứng, y tế sẽ máy móc. Nếu kết hợp với văn hóa, giáo dục sẽ trở thành hành trình khai sáng, y tế sẽ trở thành hoạt động nhân văn, gần gũi, giàu tính cộng đồng. Văn hóa giúp giáo dục giữ gìn bản sắc trong hội nhập, giúp y tế duy trì tính nhân văn trong hiện đại hóa.

Chính vì vậy, có thể coi Nghị quyết 71 và 72 không chỉ là chính sách chuyên ngành, mà là một phần quan trọng trong chiến lược văn hóa quốc gia. Đầu tư cho giáo dục, y tế cũng chính là đầu tư cho văn hóa - cho con người Việt Nam phát triển toàn diện cả về trí tuệ, thể chất lẫn tâm hồn. Đây là minh chứng rõ ràng nhất cho quan điểm "văn hóa là nền tảng tinh thần của xã hội, vừa là mục tiêu, vừa là động lực của sự phát triển".

Bối cảnh mới cũng đòi hỏi Quốc hội, Chính phủ, các Bộ, ngành, địa phương và từng đại biểu dân cử phải vào cuộc mạnh mẽ. Quốc hội sẽ thể chế hóa các nghị quyết, cụ thể hóa bằng luật, ngân sách, chính sách. Chính phủ sẽ điều hành bằng kế hoạch cụ thể, phân bổ nguồn lực, kiểm tra giám sát. Đại biểu Quốc hội sẽ lắng nghe tiếng nói của cử tri về những bất cập trong giáo dục, y tế để phản ánh kịp thời lên nghị trường. Và quan trọng nhất, nhân dân sẽ là chủ thể thụ hưởng, là "giám sát viên xã hội" để mọi chính sách được thực hiện thực chất.

Tổng Bí thư Tô Lâm nhấn mạnh: "Tinh thần xuyên suốt của các nghị quyết là lấy người dân và doanh nghiệp làm trung tâm, lấy hiệu quả thực tiễn làm thước đo". Đây cũng chính là thước đo của văn hóa chính trị - khi mọi chính sách, cải cách đều quy về phục vụ nhân dân. Văn hóa thực thi chính sách - vì thế trở thành một nội dung cần được quan tâm: Làm thế nào để cán bộ, công chức hành động minh bạch, trách nhiệm, đạo đức; để cơ quan hành chính trở thành "công bộc của dân" đúng nghĩa.

Cơ hội đang mở ra. Nhưng cơ hội chỉ trở thành hiện thực khi có hành động kiên quyết, có sự phối hợp đồng bộ, có sự chung tay của toàn xã hội. Giáo dục muốn đột phá phải có sự đồng hành của gia đình, cộng đồng, doanh nghiệp. Y tế muốn nâng cao chất lượng phải kết hợp nguồn lực nhà nước và tư nhân, phải có sự thay đổi trong nhận thức và hành vi của mỗi người dân. Văn hóa muốn phát huy vai trò phải được thấm vào từng lớp học, từng bệnh viện, từng chính sách.

"Giang sơn gọn hơn, mạnh hơn" không chỉ là một thay đổi về bản đồ hành chính, mà còn là sự khẳng định quyết tâm đổi mới của Đảng, Nhà nước. Trong sự đổi mới ấy, giáo dục, y tế và văn hóa được đặt vào vị trí trung tâm, trở thành trụ cột cho sự phát triển bền vững của quốc gia. Nếu chúng ta thực hiện thành công Nghị quyết 71 và 72, kết hợp nhuần nhuyễn với các nghị quyết khác và bối cảnh cải cách bộ máy, thì đến năm 2045, mục tiêu một Việt Nam phát triển, phồn vinh, hạnh phúc sẽ không chỉ là khát vọng, mà sẽ là hiện thực. ■

Cuộc trở về của những tác phẩm danh họa Việt Nam

● THÙY TRANG

Hôm nay 19.9, Bảo tàng Mỹ thuật TP.HCM tiến hành mở niêm phong 34 tác phẩm hội họa quý hiếm của nhiều danh họa Việt Nam thế kỷ XX. Đây là bộ sưu tập do ông bà Lê Tất Luyện và Thụy Khuê (Pháp) hiến tặng Nhà nước Việt Nam thông qua Bảo tàng Mỹ thuật TP.HCM.

Đoàn công tác tiếp nhận tranh từ bà Thụy Khuê tại nhà riêng của bà ở Pháp

Sự kiện được giới chuyên môn gọi là một "cuộc hồi hương nghệ thuật" có ý nghĩa lớn, không chỉ bổ sung những giá trị đặc biệt cho di sản mỹ thuật nước nhà mà còn góp phần khẳng định vai trò ngày càng lớn của bảo tàng trong việc bảo tồn và phát huy các tinh hoa hội họa Việt Nam.

Lần hiến tặng thứ tư của gia đình

Đầu tháng 9.2025, đoàn công tác TP.HCM sang Pháp tiếp nhận bộ tranh gồm đại diện Sở VHTT TP.HCM do Phó Giám đốc Nguyễn Minh Nhựt làm trưởng đoàn; Trường ĐH Văn hóa TP.HCM có PGS.TS Lâm Nhân, Hiệu trưởng; Bảo tàng Mỹ thuật TP.HCM có ông Trần Minh Công, Phó Giám đốc phụ trách, cùng các cá nhân liên quan.

Trước đó, vào năm 2018, Bảo tàng Mỹ thuật TP.HCM từng tiếp nhận bộ sưu tập 27 tác phẩm của nữ họa sĩ Lê Thị Lựu; năm 2023 là 236 tác phẩm và tư liệu quý của Lê Bá Đảng. Những bộ sưu tập này đã được bảo tàng bảo quản, trưng bày đúng cam kết và nhanh chóng phát huy giá trị. Công chúng trong nước lẫn quốc tế đều có cơ hội tiếp cận và đánh giá cao. Tiếp nối sự tin tưởng ấy, năm nay ông bà Lê Tất Luyện - Thụy Khuê quyết định hiến tặng 34 tác phẩm mang tên "Từ Mỹ thuật Đông Dương đến Mỹ thuật Gia Định (1925-1975)". Ông bà chia sẻ: "Sau các đợt hiến tặng trước, chúng tôi rất tâm đắc với cách bảo quản và trưng bày của bảo tàng. Đặc biệt, việc hoàn thiện không gian Lê Bá Đảng hiện đại, đúng tinh thần sáng tác, cùng bộ sách *Lê Bá Đảng - Con người và tác phẩm* đã củng cố thêm niềm tin để chúng tôi tiếp tục trao tặng".

Phó Giám đốc Sở VHTT TP.HCM Nguyễn Minh Nhựt, Hiệu trưởng Trường ĐH Văn hóa TP.HCM Lâm Nhân, Phó Giám đốc phụ trách Bảo tàng Mỹ thuật TP.HCM Trần Minh Công và bà Thụy Khuê ký tên vào mặt sau bức tranh trước thi thực hiện công tác tiếp nhận

> *Nguyện ước của chúng tôi là Bảo tàng Mỹ thuật TP.HCM sẽ trở thành nơi lưu giữ những tác phẩm tiêu biểu của nền hội họa Việt Nam. Việc trưng bày các tác phẩm khác biệt của nhiều thế hệ họa sĩ, trong đó có những người từng sống và sáng tác ở nước ngoài, tiếp cận với các dòng chảy nghệ thuật thế giới, sẽ thúc đẩy giới trẻ đào sâu nghiên cứu trước khi sáng tác.*
>
> **(Ông bà LÊ TẤT LUYỆN - THỤY KHUÊ)**

Với 34 tác phẩm lần này được ông bà sưu tầm trong nhiều thập niên sinh sống tại Pháp, quy tụ hai thế hệ họa sĩ Đông Dương và Gia Định. Đây đều là những tên tuổi lớn trong lịch sử hội họa Việt Nam, trong số đó có bốn kiệt tác: *Thiên thai* của Phạm Tăng (300 x 112 cm, sơn dầu), *Phụ nữ Bắc vấn tóc trần* của Vũ Cao Đàm (21 x 31 cm, lụa), *Tuổng đời* của Bùi Xuân Phái (20 x 25 cm, sơn dầu) và *Chân dung siêu thực Bùi Giáng* của Đinh Cường (30,5 x 47 cm, màu nước). Ngoài ra, trong bộ sưu tập còn một số tác phẩm có giá trị khác như: *Hải quỳ, Hoa huệ* của Lê Phổ; *Rạng đông xanh, Nhị Kiều* của Vũ Cao Đàm; *Cô Tấm* của Thái Tuấn; *Người mẹ Nam Bộ, Người mẹ Rha-đê, Thiếu nữ Rha-đê* của Phạm Đình Tín; *Tắm trăng* của Văn Đen; *Biển, Chữ Phái* của Bùi Xuân Phái; *Xóm chài* của Tạ Tỵ; *Chùa Thầy của* Trần Phúc Duyên; *Trải vách quế gió vàng hiu hắt, Cánh chim lạc xứ, Tan tác, Vực thẳm vũ trụ của* Võ Đình. Trịnh Cung có *Chải tóc, Trăng trên sông Seine, Bên bờ Địa Trung Hải, Chân dung tự họa;* Đinh Cường có *Trong lòng biển cả, Phạm Duy, Ta con bê vàng lạc dáng chiều xanh, Trịnh Công Sơn, Thụy Khuê;* Nguyễn Trung có *Một tòa thiên nhiên, Một mảnh trừu tượng;* Đỗ Quang Em có *Bát máu* và Bửu Chỉ với tác phẩm *Quan tài Nguyễn Tuân.*

Việc sở hữu những tác phẩm này không chỉ gia tăng giá trị cho bộ sưu tập của bảo tàng mà còn mang lại cơ hội hiếm có để công chúng nhận diện rõ hơn tiến trình nghệ thuật tạo hình Việt Nam trong thế kỷ XX. Cùng với Bảo tàng Mỹ thuật TP.HCM, vào tháng 7.2023, Bảo tàng Mỹ thuật Đà Nẵng cũng vinh dự được ông bà Lê Tất Luyện - Thụy Khuê trao tặng bộ sưu tập 253 hiện vật. Bộ sưu tập gồm 131 tác phẩm nghệ thuật của họa sĩ Lê Bá Đảng và 16 bản tạo hình trên đá, 19 bản kẽm in, 71 khuôn tạo hình, 16 dụng cụ chế tác của ông. Sau khi tiếp nhận hiện vật và hoàn thiện hồ

Các đại biểu tham quan "Không gian nghệ thuật Lê Bá Đảng" tại Bảo tàng Mỹ thuật TP.HCM

> *Bảo tàng bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc trước tấm lòng của ông bà. Những tác phẩm này sẽ tạo thêm cơ hội cho công chúng tiếp cận di sản hội họa Việt Nam, đồng thời góp phần quảng bá văn hóa nghệ thuật nước nhà ra thế giới.*
>
> **(Ông TRẦN MINH CÔNG, Phó Giám đốc phụ trách Bảo tàng Mỹ thuật TP.HCM)**

sơ khoa học cho từng hiện vật bộ sưu tập, Bảo tàng Mỹ thuật Đà Nẵng đã tiến hành cải tạo và chỉnh lý một phần không gian trưng bày chuyên đề tại tầng ba thành không gian trưng bày "Bộ sưu tập nghệ thuật Lê Bá Đảng" để giới thiệu đến công chúng và du khách.

Như vậy, đây là lần thứ tư ông bà Lê Tất Luyện - Thụy Khuê hiến tặng các tác phẩm nghệ thuật quý gửi đến Nhà nước Việt Nam, trong đó có ba lần thông qua Bảo tàng Mỹ thuật TP.HCM và một lần thông qua Bảo tàng Mỹ thuật Đà Nẵng. Cũng như những lần hiến tặng trước, ông bà Lê Tất Luyện - Thụy Khuê ủy quyền bà Phạm Lan Hương và ông Lâm Nhân (Trường ĐH Văn hóa TP.HCM) làm đại diện tại Việt Nam, giám sát bảo tàng thực hiện cam kết về trưng bày, bảo quản và phổ biến giá trị di sản đến công chúng.

Nguyện vọng từ những người hiến tặng và cam kết từ bảo tàng

Theo ông bà Lê Tất Luyện - Thụy Khuê, việc trưng bày sưu tập này sẽ giúp công chúng nhận diện rõ hơn tiến trình nghệ thuật tạo hình Việt Nam trong thế kỷ XX, đồng thời khuyến khích thế hệ trẻ tìm hiểu, đào sâu về nghệ thuật trước khi sáng tác, góp phần đưa bảo tàng trở thành điểm đến hấp dẫn cho người yêu mỹ thuật.

Ông bà chia sẻ: "Nguyện ước của chúng tôi là Bảo tàng Mỹ thuật TP.HCM sẽ trở thành nơi lưu giữ những tác phẩm tiêu biểu của nền hội họa Việt Nam. Việc trưng bày các tác phẩm khác biệt của nhiều thế hệ họa sĩ, trong đó có những người từng sống và sáng tác ở nước ngoài, tiếp cận với các dòng chảy nghệ thuật thế giới, sẽ thúc đẩy giới trẻ đào sâu nghiên cứu trước khi sáng tác; đồng thời thu hút người yêu hội họa đến bảo tàng để nhận diện tiến trình nghệ thuật tạo hình Việt Nam trong thế kỷ XX". Ông Trần Minh Công, Phó Giám đốc phụ trách Bảo tàng Mỹ thuật TP.HCM cho biết, trong những năm qua, bảo tàng đã nhiều lần được ông bà tin tưởng trao tặng những sưu tập tranh quý của nữ họa sĩ Lê Thị Lựu và họa sĩ Lê Bá Đảng. Các bộ sưu tập này được lưu giữ, bảo quản và trưng bày theo đúng cam kết, đồng thời giá trị nghệ thuật đã được công chúng trong nước và quốc tế đón nhận tích cực. "Chúng tôi rất vui mừng tiếp tục nhận được sự tin cậy khi ông bà hiến tặng đợt ba với 34 tác phẩm "Từ Mỹ thuật Đông Dương đến Mỹ thuật Gia Định (1925-1975)". Bảo tàng cam kết dành một không gian cố định tại lầu 1, nhà I để trưng bày toàn bộ số tác phẩm này trong năm 2025", ông Công nói.

> *Ông bà Lê Tất Luyện - Thụy Khuê là hai trí thức Việt Nam sinh sống và làm việc tại Pháp, đồng thời lưu giữ nhiều tác phẩm nghệ thuật của các danh họa Việt Nam. Việc ông bà hiến tặng những sưu tập quý cho Việt Nam thời gian qua không chỉ làm phong phú thêm kho tàng mỹ thuật trong nước, mà còn thể hiện sự gắn bó và trách nhiệm của trí thức Việt ở nước ngoài đối với di sản văn hóa dân tộc.*

Theo ông Trần Minh Công, bảo tàng cũng sẽ biên soạn và in ấn các công trình nghiên cứu của bà Thụy Khuê về những tác phẩm và họa sĩ mà gia đình đã trao tặng; đồng thời tái bản sách về Lê Thị Lựu và Lê Bá Đảng dưới dạng ấn phẩm in và sách điện tử, nhằm quảng bá rộng rãi đến bạn đọc trong và ngoài nước. Toàn bộ kinh phí thu được từ hoạt động phát hành sách sẽ được dùng để nâng cao nghiệp vụ cho bảo tàng. Sau khi tiếp nhận hiện vật, bảo tàng sẽ áp dụng các giải pháp bảo quản tốt nhất, đồng thời nghiên cứu mở rộng "Không gian nghệ thuật Lê Bá Đảng" để có thêm diện tích trưng bày những tác phẩm hiến tặng từ năm 2023. "Bảo tàng bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc trước tấm lòng của ông bà. Những tác phẩm này sẽ tạo thêm cơ hội cho công chúng tiếp cận di sản hội họa Việt Nam, đồng thời góp phần quảng bá văn hóa nghệ thuật nước nhà ra thế giới", ông Công nhấn mạnh. ■

Xung quanh bộ xương người có niên đại 12.000 năm ở Tràng An

● **ANH TÚ**

Trong khuôn khổ dự án khảo cổ học SUNDASIA tại hang Thung Bình 1 thuộc quần thể danh thắng Tràng An (Ninh Bình), các nhà khoa học đã phát hiện bộ xương gần như nguyên vẹn, có niên đại 12.500 - 12.000 năm. Đây được xem là "chìa khóa" mở ra văn hóa, lịch sử và di truyền học của người tiền sử tại Việt Nam.

Theo nhiều nhà khoa học, trong nhiều thập kỷ, việc nghiên cứu về các quần thể người tiền sử ở Đông Nam Á đã gặp phải những trở ngại lớn do sự khan hiếm của di cốt được bảo tồn tốt và có niên đại rõ ràng, đặc biệt là phần hộp sọ. Đến nay vẫn còn tồn tại nhiều giả thuyết về nguồn gốc của các quần thể người tiền sử. Có giả thuyết cho rằng, các nhóm săn bắt, hái lượm bản địa, hay còn gọi là người Hoabinhian đã tồn tại lâu dài và tự phát triển nông nghiệp độc lập, không có sự pha trộn di truyền với các nhóm người di cư sau này.

Hoặc có giải thuyết cho rằng các quần thể Đông Á từ phương Bắc đã di cư xuống khoảng 4.000 năm trước, mang theo lúa và kê. Tuy nhiên, việc thiếu các bằng chứng thuyết phục, đặc biệt là từ các di cốt đã khiến việc tái hiện, tìm hiểu các nhóm người bản địa và người di cư trở nên vô cùng khó khăn. Đại diện Ban Quản lý quần thể danh thắng Tràng An cho biết, trong khuôn khổ Dự án khảo cổ học SUNDASIA tại hang Thung Bình 1, trong năm 2017, 2018, các nhà khoa học đã phát hiện, khai quật một bộ xương người đàn ông được bảo tồn gần như hoàn chỉnh và đặc biệt tốt. Bộ xương này được khai quật trong một lớp trầm tích khảo cổ, mang đến những hiểu biết quý giá về bản chất và sự tương tác của các quần thể người vào cuối kỷ Pleistocen, khoảng 12.000 năm trước. Bộ xương này được coi là trường hợp lâu đời nhất được ghi nhận ở khu vực Đông Nam Á lục địa.

Sự đặc biệt của bộ xương có niên đại 12.500 - 12.000 năm tuổi này là sự nguyên vẹn của hộp sọ. Đây là một yếu tố then chốt, cho phép các nhà khoa học thực hiện những so sánh chi tiết với các dữ liệu nhân chủng học khác trong khu vực. Đặc biệt, việc giải mã thành công ADN đã tạo nên một kỳ tích, vượt qua rào cản lớn về khí hậu nhiệt đới nóng ẩm vốn làm phân hủy vật chất di truyền rất nhanh. Phát hiện này không chỉ mở ra cánh cửa cho việc giải mã bộ gen của người tiền sử tại Việt Nam mà còn là một bước tiến khoa học quan trọng trên phạm vi toàn cầu. Từ bộ xương này, các nhà khoa học đã suy luận được người đàn ông này khoảng 35 tuổi, cao 1,7m, có sức khỏe tốt. Tuy nhiên, phát hiện gây chấn động nữa là bằng chứng về cái chết của người đàn ông tiền sử này.

Các nhà khoa học đã tìm thấy một tổn thương cục bộ dưới dạng nứt gãy ở một xương sườn cổ, cùng với sự xuất hiện của một mảnh công cụ thạch anh siêu nhỏ. Hiện vật này có hình dạng đặc thù, khác biệt so với các hiện vật khác trong cùng địa điểm và không tồn tại trong các lý thuyết hiện có, nó được coi là hiện vật ngoại lai cả về khía cạnh thời gian lẫn không gian. Sự liên kết trực tiếp giữa công cụ đá và phần xương phía sau lồng ngực cho thấy đây có thể là nguyên nhân chính dẫn đến cái chết. Phát hiện độc đáo này không chỉ là bằng chứng quý giá về xung đột, chiến tranh thời tiền sử mà còn cho thấy sự phát triển kỹ thuật chế tác vũ khí thô sơ của người cổ đại. Nó cung cấp một cái nhìn sống động và cụ thể về một khía cạnh của văn hóa, đời sống xã hội mà trước đây chỉ có thể được suy luận từ các bằng chứng gián tiếp.

Đại diện Ban Quản lý quần thể danh thắng Tràng An cho biết, phát hiện tại hang Thung Bình 1 không chỉ làm chấn động giới khảo cổ và di truyền học quốc tế mà còn mở ra những hướng nghiên cứu mới về văn hóa, lịch sử và hình thái xã hội của người tiền sử tại Việt Nam, góp phần củng cố vị thế của Việt Nam trên bản đồ khảo cổ học thế giới. ■

Bộ xương này được coi là trường hợp lâu đời nhất ghi nhận ở khu vực Đông Nam Á lục địa

Người trẻ "thổi hồn" vào nghệ thuật Tuồng

● **HỒNG HẠNH**

Giữa nhịp sống hối hả của xã hội hiện đại, khi Gen Z đang mê mải với những xu hướng giải trí mới, một nhóm sinh viên Đại học FPT Hà Nội đã chọn con đường khác biệt: Tìm về với nghệ thuật truyền thống qua dự án *Tuồng Tân Tích*. Đây không chỉ là đồ án tốt nghiệp đầy tâm huyết, mà còn là nỗ lực của các bạn trẻ nhằm thổi bùng lại ngọn lửa đam mê với Tuồng - một di sản văn hóa đang có nguy cơ bị lãng quên trong lòng thế hệ đương đại.

Nghệ sĩ Nhà hát Tuồng Việt Nam chụp ảnh cùng các bạn sinh viên

"Ngọn lửa" nghệ thuật chuyền tay

Chia sẻ về cơ duyên đặc biệt đã đưa nhóm đến với bộ môn Tuồng, sinh viên Đặng Thị Huyền Trang cho biết, mọi thứ bắt đầu từ sự tò mò, không phải là đề tài được giao sẵn mà là sự rung động chân thành sau khi cả nhóm cùng nhau thưởng thức một vở Tuồng. Sau buổi diễn "định mệnh" ấy, nhóm may mắn gặp một cô giáo tại Trường Đại học Văn hóa và cô đã truyền cho họ niềm đam mê cháy bỏng khi chứng kiến thế hệ trẻ tìm đến với Tuồng. Từ cô, họ nhận ra giá trị của một di sản cần được gìn giữ. Động lực càng được củng cố khi nhóm có dịp gặp Giám đốc Nhà hát Tuồng Việt Nam. Những chia sẻ đầy tâm huyết của bác đã khẳng định: Dù là loại hình nghệ thuật khó, nhưng nếu người trẻ cởi mở và sẵn lòng tiếp nhận, Tuồng vẫn có thể sống động trong đời sống hôm nay. Lời khẳng định ấy giống như một sự cổ vũ mạnh mẽ, giúp nhóm vững tin hơn vào con đường mình đã chọn.

Tuy nhiên, nguồn cảm hứng lớn nhất chính là từ giảng viên hướng dẫn của nhóm - cô giáo Hoàng Mai Anh. Lời nhắc nhở của cô: "Đây không chỉ là đồ án tốt nghiệp, mà là dự án để đời" đã thay đổi hoàn toàn cách nhìn của cả nhóm. Từ nhiệm vụ học thuật, dự án đã trở thành sứ mệnh cá nhân. Nhóm nhận ra, việc tiếp cận và lan tỏa nghệ thuật truyền thống vừa là trách nhiệm, vừa là cơ hội để thế hệ trẻ ghi dấu ấn ý nghĩa cho cộng đồng. Những con người tâm huyết ấy đã thắp lên ngọn lửa đam mê, thôi thúc nhóm quyết tâm thực hiện dự án, để có thể khẳng định rằng: Tuồng đang tiếp tục hành trình của nó trong trái tim người trẻ!

Ngay sau khi hình thành ý tưởng, *Tuồng Tân Tích* bắt đầu bước vào con đường đầy gian nan nhưng cũng không kém phần thú vị. Họ không chỉ học lý thuyết từ sách vở, mà còn tìm hiểu thực tế bằng cách đi xem nhiều vở diễn, ghi chép chi tiết, chụp ảnh và quay lại cảm xúc của khán giả. Họ đến Nhà hát Tuồng Việt Nam để tiếp cận tư liệu gốc và trò chuyện cùng các nghệ sĩ. Những ngày tháng ấy, nhóm vừa học, vừa hào hứng khám phá từng nét tinh túy của loại hình nghệ thuật độc đáo này.

Từ nền tảng kiến thức vững chắc, nhóm đã xây dựng chiến dịch truyền thông mang tên *Tuồng Tân Tích* với nhiều hoạt động sáng tạo, đa dạng. Nội dung được phát triển trên các nền tảng mạng xã hội, sử dụng câu chuyện ngắn gọn, hình ảnh sinh động và clip dí dỏm để thu hút sự chú ý của giới trẻ.

Điểm nhấn của dự án là các hoạt động tương tác trực tiếp. Nhóm đã tổ chức workshop vẽ mặt nạ Tuồng, nơi khán giả được tự tay tạo hình nhân vật, từ đó hiểu rõ hơn về ý nghĩa của từng nét vẽ, từng màu sắc. Cùng với đó, các buổi talkshow kết hợp biểu diễn cũng giúp khán giả vừa nghe chia sẻ từ các nghệ sĩ, vừa được chứng kiến những màn trình diễn đặc sắc. Quá trình ấy không chỉ là làm đồ án, mà là hành trình "sống cùng Tuồng", giúp nghệ thuật truyền thống không còn là xa lạ mà trở nên gần gũi, thân thuộc.

Sáng tạo để di sản "sống" lại

Khi được hỏi về kết quả của dự án, đại diện nhóm chia sẻ: Thành công lớn nhất không phải là những con số khô khan, mà là sự thay đổi trong ánh mắt của khán giả. Trong workshop, nhiều bạn lần đầu tiên được tìm hiểu về ý nghĩa của mặt nạ Tuồng. Họ say sưa, miệt mài ngồi hàng giờ để hoàn thiện tác phẩm của mình, rồi tự hào chia sẻ lên mạng xã hội. Hay trong talkshow, có bạn thừa nhận từng nghĩ Tuồng chỉ dành cho "người lớn tuổi", nhưng sau buổi gặp gỡ, họ nhận ra mình cũng có thể kết nối với loại hình nghệ thuật này. Từ những câu chuyện ấy, nhóm nhận ra giới trẻ không hề thờ ơ với truyền thống, chỉ cần có cách tiếp cận gần gũi và hấp dẫn, họ sẽ sẵn sàng đón nhận. Dù hành trình vẫn còn nhiều thử thách, nhưng nhóm tự tin có thể vượt qua mọi khó khăn để đưa Tuồng đến gần hơn với khán giả đương đại.

Các bạn trẻ hào hứng khám phá những nét tinh túy của nghệ thuật Tuồng

Với những kết quả đạt được, *Tuồng Tân Tích* không muốn dừng lại ở một bài tốt nghiệp mà kỳ vọng dự án được tiếp nối và mở rộng cùng các khóa sinh viên sau. Cụ thể, nhóm sẽ bàn giao toàn bộ tư liệu, bộ nhận diện và kinh nghiệm triển khai cho các em khóa dưới với khát vọng *Tuồng Tân Tích* sẽ giống như một "ngọn lửa chuyền tay" để lan tỏa ra cộng đồng. Khi có sự đồng hành của nhiều thế hệ sinh viên, dự án có thể trở thành một hành trình dài hơi, góp phần giữ gìn và phát huy bộ môn nghệ thuật độc đáo này.

Với thông điệp "Tuồng là hành trình tiếp nối, không đứt đoạn. Mỗi thế hệ trẻ đều có vai trò trong việc giữ lửa nghệ thuật truyền thống", dự án *Tuồng Tân Tích* là lời mời gọi mạnh mẽ, khẳng định: Khi người trẻ dấn thân, những giá trị văn hóa truyền thống sẽ không bao giờ tàn lụi.

Rõ ràng, hành trình giữ lửa cho nghệ thuật truyền thống nói chung và bộ môn Tuồng nói riêng của thế hệ trẻ ngày nay không phải là một nhiệm vụ nặng nề hay một trách nhiệm áp đặt, mà xuất phát từ sự rung động từ trái tim. Thế hệ Gen Z đã chứng minh rằng, chỉ cần có cách tiếp cận sáng tạo và gần gũi, di sản của cha ông hoàn toàn có thể tìm thấy chỗ đứng trong trái tim của những người đồng trang lứa. ■

Ra mắt sách *Ở đâu có gia đình, ở đó có tình yêu*

Sở Văn hóa và Thể thao TP.HCM vừa tổ chức ra mắt cuốn sách *Ở đâu có gia đình, ở đó có tình yêu*, tuyển chọn những tác phẩm xuất sắc từ Cuộc thi viết và thuyết trình với chủ đề *Gia đình và Phòng, chống bạo lực gia đình* năm 2024.

Cuộc thi do Ban Chỉ đạo công tác gia đình TP.HCM tổ chức nhằm nâng cao nhận thức cộng đồng về vị trí, vai trò của gia đình trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Bên cạnh đó, cuộc thi cũng nhằm lan tỏa những giá trị nhân văn, góp phần xây dựng gia đình hạnh phúc, no ấm và tiến bộ.

Sau 3 tháng phát động, sự kiện đã thu hút sự tham gia nhiệt tình từ các cán bộ, công nhân viên, học sinh, sinh viên, lực lượng vũ trang và nhiều tầng lớp nhân dân. Những tác phẩm dự thi phong phú, đa dạng về nội dung, phản ánh tình cảm yêu thương, những kỷ niệm đẹp, các tấm gương gia đình tiêu biểu, đồng thời lên án mạnh mẽ bạo lực gia đình và truyền tải những giá trị đạo đức, văn hóa tốt đẹp...

Từ những tác phẩm xuất sắc, Sở Văn hóa và Thể thao TP.HCM đã tuyển chọn, biên tập và phát hành cuốn sách *Ở đâu có gia đình, ở đó có tình yêu*. Cuốn sách mang đến nhiều thông điệp sâu sắc, mở ra góc nhìn đa chiều về hạnh phúc gia đình, qua đó góp phần tuyên truyền và khẳng định các giá trị quốc gia, văn hóa gia đình và chuẩn mực con người Việt Nam trong thời kỳ mới. Độc giả cũng có thể tải nội dung sách miễn phí qua đường link: https://drive.google.com/drive/u/0/folders/17bHDV7Higk935zCFIHY6UzNaoRDAqNxm.

ANH HUY

VĂN HÓA TÂM LINH TRÊN SÂN KHẤU HOA HẬU:

Khi sự sáng tạo vượt lằn ranh

● **ANH HUY; ảnh: BTC**

Mới đây, mạng xã hội đã dậy sóng với những tranh luận trái chiều xung quanh loạt thiết kế trình diễn tại đêm thi Trang phục văn hóa dân tộc trong khuôn khổ Miss Grand Vietnam - Hoa hậu Hòa bình Việt Nam 2025. Nổi bật trong số các thiết kế gây tranh cãi là bộ *Hương khói gia tiên* với mô hình bàn thờ ngay trên sân khấu và bộ *Cửu hoa nghinh Thánh* lấy cảm hứng từ hình tượng Bà Chúa Xứ núi Sam, An Giang.

Bên tán dương thì ca ngợi đây là sự táo bạo và khác biệt, còn phía đối diện thì chỉ trích những bộ trang phục này là sự đánh tráo sáng tạo với chiêu trò gây sốc. Nhưng phải công nhận rằng, ở góc độ thị giác, các thiết kế đã đạt được hiệu ứng tức thì...

Không gian thiêng không thể biến thành đạo cụ

Khán giả không khỏi ngạc nhiên và sửng sốt khi chứng kiến người mẫu bước ra sân khấu trong bộ trang phục đồ sộ, mang theo cả không gian thờ cúng quen thuộc của mỗi gia đình Việt. Cùng với đó, cô hoa hậu hóa thân thành vị nữ thần được tôn kính và thờ phụng rộng khắp Nam Bộ. Sự kịch tính và khác thường chắc chắn không thể không thu hút sự chú ý. Trong thời đại mà nghệ thuật trình diễn luôn tìm cách tạo ra những sự khác biệt, rõ ràng những tác phẩm này đã thành công ở việc gây tranh cãi và tạo hiệu ứng lan truyền.

Tuy nhiên, sáng tạo thực sự không chỉ dừng lại ở việc gây sốc, mà phải tạo nên sự cộng hưởng tích cực, để khán giả không chỉ trầm trồ trong giây lát mà còn cảm thấy thuyết phục và tự hào. Chính vì vậy, nhiều bộ trang phục trong đêm thi đã bộc lộ hạn chế rõ rệt của mình.

Với *Hương khói gia tiên,* tác giả cho biết ý tưởng được lấy cảm hứng từ đạo lý "uống nước nhớ nguồn", tôn vinh phong tục thờ cúng tổ tiên của người Việt. Mặc dù ý tưởng không có gì sai, nhưng việc đưa bàn thờ - không gian thiêng liêng, tĩnh tại - lên sân khấu đầy ánh đèn và âm nhạc, người mẫu vừa bước đi vừa cầm nhang vái lạy đã khiến hình ảnh trở nên khiên cưỡng, thậm chí phản cảm. Bàn thờ là nơi con cháu bày tỏ lòng kính trọng với các bậc tiền nhân, hoàn toàn không thích hợp để trở thành một "đạo cụ" trong cuộc thi sắc đẹp.

Tương tự, bộ trang phục *Cửu hoa nghinh Thánh* cũng gây không ít tranh cãi. Lấy cảm hứng từ hình tượng Bà Chúa Xứ núi Sam, tôn vinh tín ngưỡng thờ Mẫu miền Tây Nam Bộ và khát vọng về một vùng đất thanh bình, mùa màng bội thu, bộ trang phục được Hoa hậu Tiểu Vy trình diễn. Cô chia sẻ trên mạng xã hội là rất tự hào khi khoác lên mình thiết kế độc đáo này, đồng thời cho biết, ê kíp sáng tạo đã đến chùa Bà để xin phép trước khi thực hiện. Tuy nhiên, vấn đề không nằm ở sự thành tâm mà ở chính bối cảnh trình diễn. Trên thực tế, ngay cả trong các lễ hội rước Bà Chúa Xứ, không ai hóa thân thành Bà. Người ta chỉ rước áo mão chứ tuyệt nhiên không có ai "đóng vai" Bà. Việc một hoa hậu xuất hiện trên sân khấu với bộ mão, áo tượng trưng cho Bà Chúa Xứ đã vượt qua lằn ranh mỏng manh giữa việc tôn vinh và phàm tục hóa.

Tuy vậy, cuộc thi vẫn có những điểm sáng đáng ghi nhận. Nhiều bộ trang phục thể hiện sự nghiêm túc, tâm huyết và khả năng sáng tạo của các nhà thiết kế trẻ. Chất liệu cảm hứng được khai thác khá đa dạng, từ thiên nhiên, truyện cổ tích, trò chơi dân gian đến văn hóa ẩm thực..., mở ra hành trình gợi nhớ truyền thống và tạo nên luồng gió mới cho sân khấu. Khán giả cũng đón nhận sự táo bạo và đa dạng ấy, bởi nếu chỉ dừng lại ở sự an toàn, cuộc thi trang phục dân tộc khó có thể tạo dấu ấn riêng biệt.

Sáng tạo cũng cần có giới hạn

Tuy nhiên, việc gây chú ý không quan trọng bằng việc gây chú ý bằng cách nào. Có thể nói, BTC đã thành công trong việc thu hút sự quan tâm của công chúng, nhưng đồng thời cũng vô tình tạo ra những "cú sốc văn hóa". Tín ngưỡng, tâm linh là lĩnh vực nhạy cảm, đưa những điều thiêng liêng trong tâm thức dân gian lên sân khấu có thể xuất phát từ mong muốn tôn vinh, nhưng nếu thiếu hiểu biết thì dễ biến thành phản cảm. Cái ranh giới mong manh ấy, một khi bị vượt qua, sẽ dẫn đến những phản ứng khó lường.

Sáng tạo nghệ thuật vốn không có giới hạn, nhưng phá cách không có nghĩa là bất chấp. Với trang phục dân tộc, có ba nguyên tắc cơ bản cần được gìn giữ: *Tính biểu tượng - Tính thẩm mỹ* và *Tinh thần văn hóa*. Nếu chỉ chạy theo hiệu ứng để gây hiệu ứng truyền thông, trang phục sẽ mất đi tính biểu tượng. Nếu sa đà vào chi tiết phô trương, sẽ mất đi sự tinh tế thẩm mỹ. Và nếu chạm đến giá trị thiêng liêng một cách khiên cưỡng, sẽ đánh mất tinh thần văn hóa.

Một bộ trang phục dân tộc thành công không chỉ khiến khán giả "ồ" lên trong khoảnh khắc, mà còn để lại dư âm tự hào lâu dài. Nó vừa phải tạo ra hiệu ứng thị giác, vừa phải kể được câu chuyện văn hóa và khơi gợi sự đồng cảm. Khác biệt là cần thiết, nhưng khác biệt không đồng nghĩa với dị biệt hay gây sốc. Và khác biệt chỉ bền vững khi nó gắn liền với bản sắc văn hóa dân tộc.

Do đó, có thể khen ngợi sự táo bạo, dám nghĩ dám làm của các nhà thiết kế trẻ, nhưng cũng cần thẳng thắn chỉ ra những giới hạn không thể vượt qua. Một khi sự thiêng liêng bị phàm tục hóa, hậu quả sẽ không chỉ dừng lại ở những tranh cãi nhất thời, mà còn làm tổn thương niềm tin văn hóa của công chúng. ■

Hoa hậu Tiểu Vy trình diễn thiết kế "Cửu hoa nghinh Thánh", tái hiện hình tượng Bà Chúa Xứ núi Sam trên sân khấu

Thiết kế "Hương khói gia tiên" trình diễn tại đêm thi

Ra mắt sách *Sài Gòn bao thương - Một góc ký ức về tình người trong đại dịch*

Ngày 20.9, Saigon Books sẽ tổ chức buổi giao lưu và ra mắt sách *Sài Gòn bao thương - Một góc ký ức về tình người trong đại dịch* của nhà báo Vũ Kim Hạnh tại Đường sách TP.HCM.

Cuốn sách được chia thành ba phần: *Sài Gòn bi thương* - ghi lại những nỗi đau mất mát; *Sài Gòn bao thương* - tri ân nghĩa tình cộng đồng; *Những nạn nhân cuối cùng* - khoảng lặng để suy ngẫm về cách sống tiếp. Bên cạnh mạch kể giàu cảm xúc, tác phẩm còn đan xen tư liệu, giúp người đọc đặt các câu chuyện đời thường vào bối cảnh rộng hơn của dịch bệnh và nỗ lực cộng đồng.

Bằng giọng văn trầm ấm, giản dị, nhà báo Vũ Kim Hạnh tái hiện một Sài Gòn vừa kiên cường vừa bao dung. *Sài Gòn bao thương* không chỉ lưu giữ ký ức về một giai đoạn đặc biệt mà còn gửi gắm thông điệp nhân văn, đó là lòng biết ơn, sự sẻ chia và tình người là những giá trị bền vững đi cùng thành phố trong tương lai. Đây là cuốn sách gợi nhớ, tri ân và cũng là tài liệu tham khảo giàu ý nghĩa cho bạn đọc, đặc biệt với thế hệ trẻ muốn hiểu thêm về sức bền của cộng đồng trong biến cố.

TÙNG THƯ

Hòa Minzy là "Nghệ sĩ truyền cảm hứng văn hóa Việt 2025"

Hòa Minzy vừa được vinh danh tại YouTube Works Awards 2025 với giải thưởng "Nghệ sĩ truyền cảm hứng văn hóa Việt Nam", tiếp tục khẳng định dấu ấn của cô trên hành trình lan tỏa âm nhạc gắn liền với giá trị văn hóa đến với công chúng.

Danh hiệu "Nghệ sĩ truyền cảm hứng văn hóa Việt Nam" 2025 được trao cho Hòa Minzy nhờ thành công rực rỡ của ca khúc *Bắc Bling* ra mắt vào tháng 3 vừa qua. Ca khúc là sự kết hợp giữa âm nhạc hiện đại và chất liệu truyền thống, với phần sáng tác của Tuấn Cry, cùng sự góp giọng của NSND Xuân Hinh. Sự lan tỏa của *Bắc Bling* không chỉ nằm ở số lượt xem mà còn ở cách mà Hòa Minzy truyền cảm hứng thông qua âm nhạc. Việc đưa các yếu tố dân ca, Quan họ, hình ảnh quê hương Bắc Ninh vào MV cùng với âm nhạc và ca từ độc đáo đã giúp ca khúc vượt ra khỏi phạm vi giải trí thuần túy, trở thành cầu nối giữa quá khứ và hiện tại, giữa truyền thống và sáng tạo trẻ trung. Giải thưởng chính là sự ghi nhận cho nỗ lực sáng tạo của nữ ca sĩ trong hành trình lan tỏa âm nhạc gắn liền với giá trị văn hóa.

T.M

Gieo mầm văn hóa đọc dưới "lăng kính" của Gen Z

● **ĐÌNH TOÁN - THANH MAI (thực hiện)**

Dù chỉ mới là sinh viên năm 2 tại Học viện Phụ nữ Việt Nam, Lê Thị Thuyết đã góp phần đáng kể vào việc phát triển văn hóa đọc qua việc đồng sáng lập Thư viện Hạnh Phúc tại Hà Nội. Từ khi ra đời vào năm 2022, thư viện không chỉ là nơi nuôi dưỡng tình yêu sách mà còn là không gian lan tỏa tri thức và khát vọng cống hiến cho cộng đồng. Hiện tại, Thư viện Hạnh Phúc đã mở 2 điểm đọc tại xã Liên Minh và xã Ô Diên, sở hữu hơn 6.500 đầu sách, với sự tham gia của 80 tình nguyện viên và thu hút hơn 2.500 độc giả.

Từ những ngày còn học lớp 10, Lê Thị Thuyết đã gắn bó với Thư viện Hạnh Phúc, nuôi dưỡng khát vọng lan tỏa văn hóa đọc nơi quê hương

Không gian Thư viện Hạnh Phúc thu hút nhiều bạn đọc

Phóng viên Báo *Văn Hóa* đã có dịp trò chuyện cùng Lê Thị Thuyết về hành trình gieo mầm văn hóa đọc, qua góc nhìn của thế hệ trẻ.

● **P.V:** *Trong khi nhiều bạn trẻ mải mê với các thiết bị điện tử, điều gì đã thôi thúc Thuyết theo đuổi hành trình gieo mầm văn hóa đọc, chung tay xây dựng và vận hành dự án Thư viện Hạnh Phúc?*

- Bạn Lê Thị Thuyết: Là một người yêu sách và mong muốn được cống hiến, em đã gắn bó với Thư viện Hạnh Phúc từ những ngày còn học lớp 10. Đây là thư viện đầu tiên tại xã Liên Minh (Hà Nội), được dựng nên để lan tỏa tình yêu sách, bất kỳ ai đều có thể đến học hỏi, tìm thấy niềm vui từ những trang sách.

Trong khi nhiều bạn bè chọn công việc làm thêm hay tận hưởng niềm vui giải trí, em nhận ra điều mình cần là những cuốn sách nuôi dưỡng trí tuệ, những người bạn đồng hành biết sẻ chia cùng môi trường để kiến tạo giá trị chung. Với em, Thư viện Hạnh Phúc không đơn thuần là không gian đọc, mà đã trở thành "mảnh đất" gieo mầm tri thức cho thế hệ tương lai, nơi bồi đắp sức mạnh tinh thần và khơi dậy khát vọng đổi thay của mỗi con người trên quê hương này.

● *Hiện nay, văn hóa đọc trong giới trẻ đang chịu chi phối bởi các thiết bị nghe nhìn. Dưới góc nhìn của Gen Z, theo bạn, làm sao để việc đọc sách trở thành một nhu cầu tự thân của giới trẻ, từ đó lan tỏa sâu rộng trong cộng đồng?*

- Trong thời đại số, văn hóa đọc của giới trẻ đang đứng trước nhiều biến đổi. Một bộ phận dần trở nên thờ ơ với sách, thay vào đó dành sự quan tâm cho các nền tảng mạng xã hội với vô vàn nội dung ngắn, dễ tiếp cận và nhanh chóng tạo cảm giác giải trí. Thói quen "lướt" liên tục khiến các bạn dễ bị cuốn vào những mẩu thông tin tức thời, trong khi sách lại đòi hỏi sự kiên nhẫn, khả năng tập trung và tư duy sâu hơn.

Để ngọn lửa đọc sách lan tỏa bền vững, cần sự chung tay của gia đình, nhà trường và xã hội. Gia đình là nền tảng, nơi bố mẹ không chỉ khuyến khích mà còn trực tiếp làm gương, tạo cho con môi trường gắn bó với sách từ thuở nhỏ. Trường học cần coi việc đọc là một hoạt động quan trọng song hành cùng giảng dạy, dành thêm thời gian cho giờ đọc sách, tổ chức hoạt động thư viện để học sinh được tiếp cận nhiều đầu sách ngoài sách giáo khoa.

Trong cộng đồng, việc hình thành thêm nhiều thư viện tại các địa phương sẽ giúp mọi tầng lớp, từ học sinh, sinh viên đến người lao động... đều có cơ hội tiếp cận tri thức. Chỉ khi đó, văn hóa đọc mới thật sự bén rễ và lan tỏa trong đời sống.

● *Trong bối cảnh công nghệ số phát triển mạnh mẽ, công nghệ có thể mở ra những cơ hội nào để lan tỏa và nâng tầm văn hóa đọc?*

- Công nghệ đang thay đổi mạnh mẽ cách con người tiếp cận tri thức. Chỉ với một chiếc điện thoại thông minh, chúng ta có thể đọc sách, nghe sách nói ở bất cứ đâu, bất cứ lúc nào. Trên xe buýt, trong lúc tập thể dục hay khi nghỉ ngơi, tri thức luôn ở trong tầm tay. Với em, vấn đề không nằm ở việc đọc qua sách giấy, ebook hay sách nói, mà là duy trì được thói quen đọc và tìm thấy giá trị trong những cuốn sách phù hợp với nhu cầu, điều kiện của mỗi người.

Đặc biệt, nhờ sự phát triển của công nghệ, văn hóa đọc không chỉ được duy trì mà còn lan tỏa mạnh mẽ hơn. Những tấm gương người tốt, việc tốt trong việc giữ gìn và phát huy văn hóa đọc được lan tỏa rộng rãi thông qua mạng xã hội và các nền tảng trực tuyến. Đồng thời, những cuốn sách hay, mới nhất cũng được các nhà xuất bản, công ty cập nhật thường xuyên, giúp công chúng tiếp cận dễ dàng hơn. Sách vì thế không còn là kho tàng tri thức xa vời, mà trở thành người bạn đồng hành gần gũi, khơi gợi sự tìm tòi, khám phá và nuôi dưỡng khát vọng học hỏi trong mỗi người.

- *Dưới góc nhìn của một bạn trẻ, em muốn nhắn nhủ điều gì đến thế hệ của mình về việc giữ gìn thói quen đọc và nuôi dưỡng văn hóa đọc như một phần không thể thiếu của hành trình trưởng thành?*

- Trong một thế giới ngày càng hiện đại, quen được gọi là "thế giới phẳng", mạng xã hội và các thiết bị điện tử đã trở thành công cụ thiết yếu trong đời sống, học tập và công việc. Nếu không kịp thời tiếp thu những tiến bộ công nghệ, người trẻ có thể tụt hậu. Nhưng ngược lại, nếu bỏ quên sách, chúng ta cũng dễ đánh mất sự sâu sắc và khả năng chiêm nghiệm trên hành trình trưởng thành trong chính "thế giới phẳng" ấy.

Đọc sách không chỉ giúp chúng ta hiểu về sự vận động của thế giới, mà còn soi sáng hành trình tự khai phá bản thân mình: Hiểu lẽ sống, đạo lý làm người giữa nhịp sống xã hội có phần xô bồ. So với những mẩu tin vội vã trên mạng xã hội, sách mang trong mình một "độ trễ" nhất định. Nhưng chính "độ trễ" ấy lại làm nên giá trị: Nó cho phép tri thức được chắt lọc, trải qua thời gian để đúc kết thành sự bền sâu. Nhờ vậy, mỗi trang sách không chỉ là thông tin, mà là sản phẩm đúc kết từ tri thức, cảm xúc và tính nhân văn. Do đó, em mong mỗi bạn trẻ hãy dành một khoảng thời gian nhỏ trong ngày để đọc và "thưởng" sách. ■

Kỷ niệm 100 năm ngày sinh nhà văn Đoàn Giỏi

Nhân dịp kỷ niệm 100 năm ngày sinh nhà văn Đoàn Giỏi (1925-2025), vừa qua, tại TP.HCM, Hội Nhà văn Việt Nam phối hợp với Chi hội Nhà văn TP.HCM và Hội Nhà văn TP tổ chức buổi tọa đàm nhằm tôn vinh cuộc đời và sự nghiệp của ông.

Nhà văn Đoàn Giỏi, tên thật là Đoàn Văn Hòa, sinh tại xã Tân Hiệp, huyện Châu Thành, tỉnh Tiền Giang (nay thuộc tỉnh Đồng Tháp). Ông là một trong những cây bút tiêu biểu của văn học Nam Bộ thế kỷ XX, với gần 20 tác phẩm thuộc nhiều thể loại như tiểu thuyết, truyện ngắn, truyện ký, bút ký, biên khảo, thơ và kịch thơ. Đặc biệt, tác phẩm *Đất rừng phương Nam* (1957) đã trở thành kiệt tác văn học thiếu nhi, được dịch ra nhiều thứ tiếng và liên tục được tái bản, khẳng định vị thế của ông trong lòng độc giả nhiều thế hệ.

Trong buổi tọa đàm, nhà văn Trịnh Bích Ngân, Chủ tịch Hội Nhà văn TP.HCM nhấn mạnh: Không chỉ với *Đất rừng phương Nam*, hầu hết tác phẩm của Đoàn Giỏi đều mang đậm phong vị Nam Bộ, cốt cách Nam Bộ. Ông là nhà văn Nam Bộ tiêu biểu, luôn xem thiên nhiên là một đối tượng thẩm mỹ quan trọng của văn chương".

Nhà thơ Nguyễn Quang Thiều, Chủ tịch Hội Nhà văn Việt Nam chia sẻ: "Đoàn Giỏi đã để lại cho đời hai di sản quan trọng: Con người và chữ nghĩa. Ông sống chân chính trong cách ăn ở, trong thái độ đối với quê hương, đất nước. Còn với di sản văn chương, đặc biệt là tác phẩm *Đất rừng phương Nam*, ông cho người đọc cảm giác được khám phá một vùng văn hóa phương Nam bí ẩn".

Buổi tọa đàm thu hút sự tham gia của nhiều nhà văn, nhà nghiên cứu và bạn đọc, thể hiện sự trân trọng đối với những đóng góp to lớn của Đoàn Giỏi cho nền văn học Việt Nam. Sự kiện không chỉ là dịp để tưởng nhớ và tri ân một cây bút lớn, mà còn là lời nhắc nhở về trách nhiệm giữ gìn và phát huy những giá trị văn hóa, lịch sử mà ông để lại. Mặc dù đã qua đời năm 1989, nhưng những trang văn của Đoàn Giỏi vẫn mãi truyền cảm hứng cho nhiều thế hệ độc giả hôm nay và mai sau.

B.T

Gương sáng từ những mái ấm bình dị

● NGUYỄN LINH

Giữa nhịp sống hiện đại, gia đình vẫn giữ vai trò then chốt, là tế bào quan trọng cấu thành xã hội. Phong trào "Xây dựng gia đình văn hóa" không chỉ là khẩu hiệu, mà đã trở thành nền tảng vững chắc cho sự phát triển ổn định và bền vững của cộng đồng và đất nước. Từ những gia đình hiếu học, sống đoàn kết, hòa thuận, đến những gia đình tích cực tham gia các phong trào xã hội, tất cả đều góp phần kiến tạo một xã hội văn minh, nhân văn và giàu bản sắc, tạo nền tảng cho sự phát triển bền vững trong tương lai.

Gia đình mẫu mực với 4 thế hệ cùng chung sống hòa thuận dưới một mái nhà của ông Ngọ Duy Thảnh và bà Nguyễn Thị Chiểng ở Tiểu khu 5, xã Thiệu Hóa (Thanh Hóa) Ảnh: VHĐS

Văn hóa thấm sâu vào từng gia đình

Nhiều năm liên tục được công nhận danh hiệu "Gia đình văn hóa tiêu biểu", gia đình ông Đỗ Đình Bộ và bà Phạm Thị Liễu ở thôn Trung Lập 1, xã Xuân Lập (Thanh Hoá) luôn là điển hình về nếp sống chan hòa, đoàn kết. Trong căn nhà giản dị, nếp sống hiếu nghĩa, hòa thuận, kính trên nhường dưới của ông bà đã trở thành thước đo chuẩn mực cho các gia đình trong thôn. Ông Bộ chia sẻ: "Vợ chồng tôi luôn gương mẫu trong mọi việc, từ lời ăn tiếng nói đến đối nhân xử thế, để dạy bảo con cháu giữ gìn truyền thống tốt đẹp. Khi các thành viên sống có nề nếp, thì gia đình mới hạnh phúc, xã hội mới văn minh".

Không chỉ chăm lo dạy dỗ con cái học hành, thành đạt, gia đình ông bà còn tích cực tham gia các phong trào ở địa phương: Từ Hội người cao tuổi, Hội phụ nữ, CLB Lê Hoàn, đến Xây dựng nông thôn mới... đều có sự góp sức của gia đình ông bà. Nhờ vậy, đường làng, ngõ xóm luôn sạch đẹp, trật tự; tình làng nghĩa xóm thêm gắn bó.

Không riêng gia đình ông Bộ, xã Xuân Lập nhiều năm liền duy trì tỷ lệ trên 92% hộ gia đình đạt chuẩn văn hóa, có thể kể đến: Ông Phạm Văn Tuân (thôn Phú Xá 1); ông Phạm Văn Mơn, ông Nguyễn Văn Hiếu (thôn Vũ Hạ)… đều là những hạt nhân tích cực. Trưởng phòng Văn hóa - Xã hội UBND xã Xuân Lập, ông Vũ Mạnh Hà cho biết: "Để phong trào đi vào chiều sâu, chúng tôi thường xuyên phát động qua nhiều kênh, từ loa truyền thanh, họp thôn, đến lồng ghép trong các phong trào. Nhờ vậy, xây dựng gia đình văn hóa không còn là khẩu hiệu, mà đã trở thành việc làm thường nhật, gắn liền với từng gia đình".

Ông Hà Đình Cường, Chủ tịch UBND xã Xuân Lập bổ sung: "Chúng tôi xác định xây dựng gia đình văn hóa là chiến lược lâu dài để tạo nền tảng cho sự phát triển bền vững. Khi mỗi gia đình hạnh phúc, nề nếp thì cộng đồng mới đoàn kết, xã hội mới ổn định. Địa phương sẽ tiếp tục chú trọng nâng cao chất lượng phong trào, trong đó coi trọng việc nêu gương, nhân rộng điển hình, đồng thời gắn kết chặt chẽ với các chương trình trọng điểm như xây dựng nông thôn mới nâng cao, khu dân cư kiểu mẫu...".

Ở xã Thiệu Hóa, gia đình ông Ngọ Duy Thảnh và bà Nguyễn Thị Chiểng ở Tiểu khu 5 là hình mẫu của nếp sống "Tứ đại đồng đường". Trong căn nhà ấm áp, bốn thế hệ với 9 thành viên cùng chung sống hòa thuận, ông Thảnh bộc bạch: "Điều hạnh phúc nhất của tôi là tuổi già được sum vầy bên con cháu, giữ được nếp nhà nhiều thế hệ". Ông bà đã trải qua 66 năm bên nhau, vượt qua gian khó, chia sẻ ngọt bùi để nuôi dạy 5 người con nên người. Đến nay, 9 người cháu nội, ngoại đều theo học đại học, trong đó 7 cháu đã tốt nghiệp và có việc làm ổn định. Noi gương ông, người đảng viên 58 năm tuổi Đảng, thế hệ con cháu trong gia đình không ngừng rèn luyện để tiếp nối truyền thống. Bà Chiểng trải lòng: "Chúng tôi luôn lấy chữ tâm, chữ tín, chữ đức làm gốc để dạy con, đối xử công bằng, tôn trọng lẫn nhau. Khi trong ấm ngoài êm, gia đình sẽ bền vững".

Tương tự, gia đình bà Lê Thị Phượng ở xã Thọ Long cũng duy trì nếp sống ba thế hệ dưới một mái nhà. Với bà, hạnh phúc không chỉ là con cái có công việc ổn định, mà còn là sự chan hòa, đồng thuận giữa các thành viên. Gia đình bà còn tích cực hưởng ứng các phong trào, góp phần xây dựng nếp sống văn minh ở địa phương.

Nếu như những gia đình nhiều thế hệ tiêu biểu về truyền thống, thì gia đình trẻ Nguyễn Văn Chung - Nguyễn Thị Thu Hiền ở xã Thiệu Tiến lại là minh chứng cho sự năng động, sáng tạo trong thời kỳ hội nhập. Ở tuổi ngoài 30, anh chị vừa chăm lo tổ ấm nhỏ với hai con ngoan, vừa gây dựng cơ sở sản xuất, tạo việc làm ổn định cho gần 100 lao động với thu nhập từ 6-12 triệu đồng/người/tháng. Chị Hiền chia sẻ: "Khởi nghiệp đầy khó khăn, nhưng vợ chồng tôi luôn động viên nhau vượt qua. Hạnh phúc không chỉ là giữ gia đình êm ấm, mà còn là góp phần tạo sinh kế cho nhiều lao động, mang lại giá trị cho cộng đồng".

Ở vùng biển Tiên Trang, gia đình ông Thạch Văn Chụp và bà Phạm Thị Nam lại ghi dấu ấn khác biệt. Xuất thân từ nghề đi biển, ông bà đã truyền nghề cho con cái, gây dựng thương hiệu nước mắm Cự Nham nổi tiếng. Trong xưởng sản xuất tấp nập, ông Chụp tâm sự: "Làm ra nước mắm ngon, giữ nghề truyền thống đã khó, nhưng giữ hạnh phúc gia đình còn khó hơn. Vợ chồng tôi luôn tâm niệm: Gia đình hạnh phúc là nền tảng để con cháu đoàn kết, cùng nhau vượt khó, phát triển kinh tế".

Nhờ sự gắn kết đó, ông bà đã xây dựng thành công thương hiệu OCOP 4 sao, tạo việc làm cho nhiều lao động địa phương, vừa giữ nghề truyền thống, vừa phát triển kinh tế, lại vừa gìn giữ nếp nhà đầm ấm. Cán bộ văn hóa xã Tiên Trang chia sẻ: "Gia đình ông Chụp đã đóng góp cho địa phương trên nhiều phương diện, nhất là trong phong trào xây dựng gia đình văn hóa gắn với nông thôn mới; nhiều năm liền là hộ gia đình văn hóa tiêu biểu, gương mẫu thực hiện nếp sống văn minh, chú trọng giáo dục đạo đức cho con cái, xây dựng tình làng nghĩa xóm, tích cực tham gia hoạt động xã hội, được người dân quý mến, tín nhiệm. Ngoài ra, gia đình ông bà cũng luôn chịu khó, tích cực lao động sản xuất, phát triển kinh tế, làm giàu cho gia đình và đóng góp vào sự phát triển kinh tế - xã hội của địa phương".

Lan tỏa phong trào, gìn giữ nếp sống đẹp

Từ miền núi đến miền biển, từ đồng bằng đến đô thị, hàng chục nghìn gia đình như thế đang nuôi dưỡng phong trào "Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa". Các đoàn thể chính trị - xã hội đã khéo léo gắn phong trào với hoạt động chuyên môn, như: Hội phụ nữ với "5 không, 3 sạch", "Mẹ đỡ đầu"; Hội nông dân với "Gia đình hiếu học"; Đoàn thanh niên với "Xung kích xây dựng nông thôn mới"... Nhờ vậy, nhiều tập tục lạc hậu được xóa bỏ, thay vào đó là nếp sống mới: Cưới văn minh, tang tiết kiệm, lễ hội trang nghiêm. Các phong trào nhân ái như "Đền ơn đáp nghĩa", "Uống nước nhớ nguồn", quyên góp hỗ trợ người nghèo, học sinh vượt khó ngày càng lan tỏa, trở thành nét đẹp bền vững trong cộng đồng.

Một tiểu phẩm tại Hội thi Gia đình văn hóa - thể thao của công nhân, viên chức, người lao động tỉnh Thanh Hóa năm 2025

Theo báo cáo tổng kết phong trào thi đua giai đoạn 2020-2025 của ngành VHTTDL, toàn tỉnh Thanh Hóa có 87,6% hộ đạt danh hiệu "Gia đình văn hóa"; gần 90% thôn, bản đạt "Khu dân cư văn hóa"; 20 xã, phường, thị trấn được công nhận "Đơn vị tiêu biểu". Đặc biệt, 100% thôn, bản đã xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước cộng đồng, coi đó như "luật làng" hiện đại để duy trì kỷ cương, nề nếp.

Dẫu vậy, trong bối cảnh hội nhập quốc tế, không ít thách thức đang đặt ra. Lối sống thực dụng, sự xâm nhập của văn hóa độc hại, tỷ lệ ly hôn tăng, bạo lực gia đình, sự rạn nứt giữa các thế hệ… là những vấn đề nhức nhối. Mô hình gia đình tam đại, tứ đại đồng đường ngày càng ít, thay bằng gia đình hạt nhân, khiến sự gắn kết có nguy cơ lỏng lẻo.

Lãnh đạo Sở VHTTDL Thanh Hóa nhấn mạnh: "Gia đình chính là thành lũy quan trọng để ngăn chặn những tác động tiêu cực từ bên ngoài. Chúng tôi đặt mục tiêu không chỉ nâng cao số lượng, mà đặc biệt chú trọng đến chất lượng gia đình văn hóa. Mỗi gia đình phải là một tế bào lành mạnh, vững chắc, góp phần xây dựng xã hội nhân văn, phát triển bền vững". Theo lãnh đạo Sở, để phong trào đi vào chiều sâu, cần gắn chặt giữa gia đình, nhà trường, xã hội, kết hợp xây dựng gia đình văn hóa với xây dựng khu dân cư văn hóa và chương trình nông thôn mới, đô thị văn minh. Trong đó, người lớn phải làm gương để con cháu noi theo.

Trong lịch sử, gia đình Việt Nam không chỉ là nơi sinh thành, nuôi dưỡng mà còn là "trường học đầu tiên" dạy con người cách sống, cách ứng xử. Trải qua bao biến thiên, gia đình vẫn là chiếc nôi gìn giữ bản sắc văn hóa dân tộc. Ngày nay, trước những biến đổi chóng mặt của thời đại công nghệ số, giá trị gia đình càng cần được nâng niu, phát huy. Những gia đình văn hóa hôm nay chính là nền móng vững chắc dựng xây xã hội văn minh, nhân văn ngày mai. ■

NGHỊ QUYẾT 72:

Quan tâm sức khỏe nhân dân, tạo đà cho thể thao phát triển

THU SÂM

Tổng Bí thư Tô Lâm vừa ký ban hành Nghị quyết số 72-NQ/TW về một số giải pháp đột phá, tăng cường bảo vệ, chăm sóc và nâng cao sức khỏe nhân dân. Nghị quyết thể hiện sự quan tâm sâu sắc của Đảng và Nhà nước đối với sức khỏe nhân dân. Đồng thời, đây cũng chính là mục tiêu mà ngành Thể dục thể thao Việt Nam luôn hướng tới, nhằm góp phần cải thiện thể lực và nâng cao tầm vóc cho toàn dân.

Rèn luyện thể thao góp phần nâng cao sức khỏe — Ảnh: TRẦN HUẤN

Quan điểm nhân văn của Đảng

Nghị quyết 72 nêu rõ quan điểm chỉ đạo mang tính nhân văn sâu sắc: Sức khỏe là vốn quý nhất của con người, là nền tảng quan trọng nhất cho hạnh phúc của mọi người, cho sự tồn vong của dân tộc và sự phát triển thịnh vượng, bền vững của đất nước. Vì thế, bảo vệ, chăm sóc và nâng cao sức khỏe nhân dân phải được coi là mục tiêu, động lực, nhiệm vụ chính trị hàng đầu, ưu tiên trong mọi chiến lược phát triển. Đây là trách nhiệm của cả hệ thống chính trị, của toàn xã hội và của mỗi người dân.

Người dân luôn được đặt ở vị trí trung tâm, được thụ hưởng đầy đủ và bình đẳng các dịch vụ chăm sóc y tế. Nghị quyết đặc biệt nhấn mạnh việc ưu tiên chăm lo cho trẻ em, người nghèo, các đối tượng chính sách và bảo đảm bình đẳng giới. Cùng với đó, Đảng ta đề cao tinh thần "phòng bệnh hơn chữa bệnh", khuyến khích lối sống lành mạnh và xây dựng văn hóa chăm sóc sức khỏe trong cộng đồng.

Một trong những giải pháp then chốt để nâng cao sức khỏe chính là đẩy mạnh phong trào rèn luyện thể dục thể thao. Ngày 27.3.1946, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã kêu gọi toàn dân tập thể dục, trong đó khẳng định: "Dân cường thì quốc thịnh. Tôi mong đồng bào ta ai cũng gắng tập thể dục", đồng thời chính Người nêu gương sáng khi nhấn mạnh: "Tự tôi, ngày nào cũng tập". Quan điểm ấy đã được Đảng ta kiên định suốt suốt 80 năm qua. Công tác chăm lo sức khỏe cho nhân dân luôn được chú trọng và ngành Thể dục thể thao đã không ngừng nỗ lực góp phần nâng cao sức khỏe, thể lực cho nhân dân.

Phong trào thể dục thể thao phát triển rộng khắp

Thời gian qua, phong trào thể dục thể thao quần chúng trên cả nước đã có những bước phát triển mạnh mẽ. Hoạt động thể dục thể thao được đẩy mạnh trong các tầng lớp nhân dân, đặc biệt là thanh thiếu niên, học sinh, sinh viên, lực lượng vũ trang, nông dân và người cao tuổi. Cuộc vận động "Toàn dân rèn luyện thân thể theo gương Bác Hồ vĩ đại" diễn ra sôi nổi, tạo khí thế thi đua rèn luyện sức khỏe ở khắp các địa phương.

Nhiều môn thể thao dân tộc và trò chơi dân gian được khôi phục, phát triển; các hình thức tập luyện đơn giản, phù hợp như chạy bộ, đi bộ, dưỡng sinh, cầu lông, cờ tướng, võ thuật, bóng đá mini, pickleball… thu hút đông đảo người dân tham gia. Nhiều sự kiện thể thao quần chúng cũng được tổ chức với quy mô lớn, tạo tiếng vang như Ngày chạy Olympic vì sức khỏe toàn dân, các giải marathon, chương trình Bơi an toàn phòng chống đuối nước, các giải bóng đá, bóng chuyền hơi… Qua những hoạt động ấy, người dân ngày càng nhận thức sâu sắc hơn về vai trò của việc tập luyện thể dục thể thao đối với việc nâng cao sức khỏe, phòng chống bệnh tật và cải thiện chất lượng cuộc sống.

Đặc biệt, sau đại dịch Covid-19, rèn luyện thân thể đã trở thành nhu cầu thiết yếu của nhiều người, góp phần tăng cường sức khỏe và sức đề kháng trong cộng đồng. Hiệu quả của phong trào thể thao quần chúng cũng thể hiện rõ qua những con số ấn tượng. Đến năm 2024, đã có 37,5% dân số cả nước tập luyện thể dục thể thao thường xuyên (tăng từ 35,5% năm 2021) và 28,3% tổng số hộ gia đình đạt tiêu chuẩn "gia đình thể thao" (so với 26,8% năm 2021).

Giáo dục thể chất và hoạt động thể thao trong nhà trường được chú trọng đổi mới. Trong những năm gần đây, Cục Thể dục thể thao Việt Nam (trước đây là Tổng cục Thể dục thể thao) đã ký kết nhiều chương trình phối hợp với các Ban, Bộ, ngành nhằm phát triển phong trào rèn luyện trong từng nhóm đối tượng cụ thể. Tiêu biểu, giai đoạn 2022-2026 có các chương trình phối hợp với Bộ GD&ĐT về thể thao trường học; với Bộ Quốc phòng về hoạt động thể dục thể thao trong quân đội và dân quân tự vệ; với Trung ương Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh về tổ chức các hoạt động văn hóa, thể thao cho thanh thiếu niên; với Hội Người cao tuổi Việt Nam về đẩy mạnh phong trào thể thao cho người cao tuổi. Đồng thời, các chương trình phối hợp với Bộ Công an, Ủy ban Dân tộc (nay là Bộ Dân tộc và Tôn giáo) và các tổ chức đoàn thể khác cũng đang được triển khai, tạo thành mạng lưới thúc đẩy phong trào rèn luyện thân thể rộng khắp.

Nghị quyết 72 của Bộ Chính trị đã đề ra nhiều nhiệm vụ, giải pháp cụ thể để tiếp tục phát huy vai trò của thể dục thể thao trong nâng cao sức khỏe nhân dân. Trước hết, cần đẩy mạnh tuyên truyền, nâng cao ý thức tự giác rèn luyện, hình thành thói quen chăm sóc sức khỏe cho mỗi người dân và cộng đồng, hướng tới xây dựng "văn hóa sức khỏe" trong toàn xã hội. Nghị quyết cũng thống nhất chọn Ngày Sức khỏe Thế giới (7.4) hằng năm là "Ngày Sức khỏe toàn dân" nhằm khuyến khích mọi người tích cực tham gia rèn luyện thân thể. Bên cạnh đó, Đảng và Nhà nước sẽ chú trọng quy hoạch, đầu tư xây dựng và nâng cao hiệu quả các thiết chế văn hóa, thể thao công cộng, tạo điều kiện để người dân ở mọi vùng miền có không gian tập luyện thuận lợi. Ngoài ra, Nghị quyết 72 yêu cầu triển khai hiệu quả các chương trình, chiến lược quốc gia về nâng cao trí lực, thể lực, tầm vóc và tuổi thọ người Việt Nam cũng như Chiến lược quốc gia về dinh dưỡng và Chương trình sức khỏe học đường. Song song, công tác giáo dục thể chất trong nhà trường cần được đẩy mạnh hơn nữa, đưa nội dung giáo dục sức khỏe, dinh dưỡng vào chương trình học ở các cấp một cách phù hợp và thiết thực.

Nghị quyết số 72-NQ/TW là một dấu mốc quan trọng, tiếp tục khẳng định sự quan tâm đặc biệt của Đảng và Nhà nước đối với sức khỏe nhân dân. Những định hướng và giải pháp mà Nghị quyết đề ra sẽ tạo động lực mạnh mẽ để phong trào thể dục thể thao phát triển sâu rộng hơn, đáp ứng nhu cầu rèn luyện nâng cao sức khỏe của nhân dân. Với sự vào cuộc đồng bộ của các cấp, các ngành cùng sự hưởng ứng tích cực từ mọi tầng lớp nhân dân, thể thao Việt Nam chắc chắn sẽ có những bước tiến mới, đóng góp thiết thực vào việc nâng cao thể lực, tầm vóc người Việt và xây dựng một đất nước Việt Nam khỏe mạnh, thịnh vượng trong tương lai. ■

Tập trung cao độ cho SEA Games 33

Cục trưởng Cục Thể dục thể thao Việt Nam Nguyễn Danh Hoàng Việt vừa có buổi làm việc kiểm tra công tác chuẩn bị của các đội tuyển quốc gia cho các Đại hội thể thao quốc tế năm 2025, trong đó trọng tâm là SEA Games 33.

Hiện tại, Trung tâm Huấn luyện VĐV cấp cao Quốc gia đang là điểm tập huấn của hơn 1.000 VĐV thuộc 43 đội tuyển, trong đó gần 800 HLV, VĐV của 23 đội tuyển đang dồn toàn lực cho mục tiêu chinh phục SEA Games 33 vào cuối năm 2025 và ASIAD 2026. Theo ông Nguyễn Anh Minh, Phó Giám đốc phụ trách Trung tâm, các đội tuyển đều tuân thủ nghiêm túc kế hoạch, lực lượng ổn định và đang bước vào giai đoạn nước rút. Bên cạnh việc được bảo đảm chế độ dinh dưỡng, bổ sung thực phẩm chức năng, vấn đề còn thiếu hiện nay là đội ngũ bác sĩ hồi phục cho VĐV.

Tại buổi làm việc, lắng nghe ý kiến từ HLV, VĐV và Ban huấn luyện, Cục trưởng Nguyễn Danh Hoàng Việt khẳng định các kiến nghị về điều kiện tập luyện, phục hồi thể lực không chỉ là nhu cầu cấp thiết trước mắt mà còn mang tính chiến lược cho sự phát triển bền vững của thể thao Việt Nam. Ông nhấn mạnh việc bổ sung ngay thiết bị hỗ trợ hồi phục như máy làm đá cho VĐV, đồng thời ủng hộ đề xuất tập huấn tại các Trung tâm có điều kiện cơ sở vật chất và thời tiết thuận lợi để chuẩn bị cho SEA Games 33.

Đặc biệt, Cục trưởng yêu cầu Trung tâm phối hợp với Bệnh viện Thể thao Việt Nam để hỗ trợ kịp thời vấn đề y tế, tăng cường đội ngũ bác sĩ phục hồi, đồng thời nhắc nhở việc sử dụng thực phẩm chức năng phải hết sức thận trọng để tránh rủi ro liên quan đến doping. Đồng thời lưu ý các HLV cần sát sao, VĐV nêu cao ý thức trách nhiệm, từ đó bảo đảm sự an toàn và tính chuyên nghiệp trong quá trình chuẩn bị.

Kết thúc buổi làm việc, Cục trưởng Nguyễn Danh Hoàng Việt một lần nữa nhấn mạnh vai trò then chốt của công tác đào tạo trẻ, coi đây là định hướng lâu dài, nền tảng vững chắc để xây dựng lực lượng kế cận cho thể thao Việt Nam. Với sự tập trung cao độ của toàn ngành, sự quan tâm từ cơ quan quản lý và quyết tâm của các VĐV, SEA Games 33 không chỉ là mục tiêu thành tích, mà còn là bước đệm quan trọng hướng tới một nền thể thao chuyên nghiệp, hiện đại và bền vững.

NGỌC NGUYỄN

ĐỘI TUYỂN FUTSAL VIỆT NAM:

Niềm tin chiến thắng

● **VĨNH HY**

Đội tuyển futsal Việt Nam vừa hoàn tất những khâu chuẩn bị cuối cùng và đã sẵn sàng cho các trận đấu tại bảng E vòng loại Giải futsal châu Á 2026, diễn ra từ ngày 20-24.9 ở Hàng Châu (Trung Quốc). Với quyết tâm cao cùng sự chuẩn bị kỹ lưỡng, đặc biệt là hai chiến thắng trong đợt "thử lửa" trước giải với Kuwait, thầy trò HLV Diego Giustozzi được kỳ vọng sẽ thi đấu thật tốt để giành suất tham dự Vòng chung kết (VCK) sân chơi châu lục vào năm sau.

Đội tuyển Việt Nam được kỳ vọng sẽ hoàn thành mục tiêu đề ra tại giải đấu ở Hàng Châu

Tại vòng loại, 31 đội được chia thành 8 bảng thi đấu, 8 đội đầu bảng cùng 7 đội nhì bảng có thành tích tốt nhất sẽ giành quyền dự VCK cùng chủ nhà Indonesia vào tháng 1.2026. Ở bảng E, đội tuyển Việt Nam (hạng 26 thế giới) sẽ thi đấu trận ra quân gặp Hồng Kông (Trung Quốc, hạng 123 TG) vào chiều mai 20.9, tiếp đến là chủ nhà Trung Quốc (hạng 85 TG) ngày 22.9 và Lebanon (hạng 54 TG) ngày 24.9. Rõ ràng, đội tuyển Việt Nam được đánh giá cao nhất cho ngôi đầu bảng và suất đi tiếp, nhưng thầy trò HLV Diego Giustozzi cũng sẽ hết sức tập trung bởi các đối thủ có sự dè chừng và quyết tâm.

Đội tuyển Hồng Kông dù có thứ hạng khá thấp nhưng đang cho thấy sự tiến bộ, đội tuyển Trung Quốc với lợi thế sân nhà sẽ quyết tâm giành quyền vào VCK, trong khi đội tuyển Lebanon là đối trọng lớn nhất cho vị trí nhất bảng. Đánh giá về các đối thủ, HLV Diego Giustozzi cho rằng đây là bảng đấu khó khi có đội mạnh Lebanon, trong khi Trung Quốc và Hồng Kông đang cho thấy sự tiến bộ rõ rệt. Tuy nhiên, mục tiêu của đội vẫn là phấn đấu giành vị trí nhất bảng.

Theo đánh giá của giới chuyên môn, trận mở màn gặp Hồng Kông được coi là bước khởi đầu quan trọng. Nếu giành chiến thắng, đội tuyển Việt Nam sẽ có lợi thế tinh thần lớn trước khi bước vào cuộc so tài bản lề với chủ nhà Trung Quốc. Đây là đối thủ được dự báo khó nhằn hơn nhờ lợi thế sân nhà và nền tảng thể lực. Tuy nhiên, với kinh nghiệm nhiều lần tham dự VCK châu Á và World Cup, đội tuyển Việt Nam hoàn toàn có đủ bản lĩnh để tìm kiếm kết quả tích cực.

Trận đấu cuối cùng gặp Lebanon có thể mang tính quyết định cho ngôi đầu bảng. Lebanon không phải đội quá mạnh nhưng sở hữu lối chơi giàu sức chiến đấu. Đội bóng Tây Á từng gây ra rất nhiều khó khăn cho đội tuyển Việt Nam trong hai lần đối đầu tại vòng play-off tranh vé dự World Cup 2021 (Việt Nam thắng 1-0 sau lượt đi và lượt về). Dù vậy, nếu giữ vững sự tập trung và bản lĩnh, Mạnh Dũng cùng các đồng đội hoàn toàn có thể giành trọn điểm số ở trận đấu này.

Để chuẩn bị cho vòng loại giải châu Á, HLV Diego Giustozzi triệu tập 20 cầu thủ, kết hợp hài hòa giữa các cựu binh giàu kinh nghiệm và những gương mặt trẻ đầy tiềm năng. Đội đã trải qua gần 1 tháng chuẩn bị, trong đó chuyến tập huấn tại Kuwait mới đây mang lại dấu hiệu tích cực khi đội thắng 3-2 và 3-1 trước đội tuyển chủ nhà. Đội tuyển Việt Nam không chỉ có thêm những thử nghiệm giá trị về nhân sự và chiến thuật mà còn khẳng định sự tiến bộ trong khả năng kiểm soát thế trận và bản lĩnh thi đấu quốc tế. Các gương mặt trẻ như Đinh Công Viên (sinh năm 2002), Vũ Ngọc Ánh (2004), Nguyễn Đa Hải, Trịnh Công Đại, Lưu Thanh Bảo (2005) hay Trần Quang Nguyên (2006) đã để lại dấu ấn đậm nét, bên cạnh vai trò dẫn dắt của những cựu binh dày dạn kinh nghiệm. Đây là lớp kế cận được kỳ vọng sẽ trưởng thành nhanh chóng qua môi trường cọ xát quốc tế. Bên cạnh yếu tố nhân sự, Ban huấn luyện cũng đặc biệt chú trọng đến chiến thuật. Từ khả năng phòng ngự kỷ luật đến những mảng miếng tấn công biến hóa, đội đã thể hiện sự tiến bộ rõ rệt qua các trận giao hữu.

Từ năm 2014 đến nay, đội tuyển Việt Nam đều vượt qua vòng loại châu Á và tiến vào VCK (hai năm tổ chức một lần). Trong những lần dự VCK, đội đều tiến ít nhất đến vòng tứ kết, thành tích tốt nhất của đội là lọt vào bán kết năm 2016 và giành vé tham dự World Cup futsal 2016. Trong chiến tích năm đó, đội tuyển Việt Nam đã tạo nên "cơn địa chấn" khi vượt qua đối thủ rất mạnh là Nhật Bản ở tứ kết. Trước thềm vòng loại, toàn đội đồng lòng hướng đến mục tiêu cao nhất. Với niềm tin chiến thắng, sự chuẩn bị chu đáo và tinh thần đang lên cao, đội tuyển Việt Nam hoàn toàn có cơ sở để viết tiếp hành trình đầy cảm hứng với niềm tin lớn vào một chiến dịch thành công để có lần thứ bảy liên tiếp lọt vào VCK sân chơi danh giá nhất châu lục. ■

Kỳ vọng vào "cặp bài trùng"

Tại Giải cờ tướng vô địch thế giới (VĐTG) 2025 diễn ra từ ngày 21-27.9 ở Thượng Hải (Trung Quốc), đội tuyển cờ tướng Việt Nam sẽ tham dự với lực lượng mạnh. Trong đó nổi bật ở nội dung nam, bộ đôi Lại Lý Huynh và Nguyễn Thành Bảo nhận được sự kỳ vọng lớn về việc có thể phá vỡ sự thống trị của Trung Quốc trong suốt 18 lần tổ chức trước đó.

Giải cờ tướng VĐTG diễn ra hai năm một lần. Qua 18 kỳ tổ chức, nền cờ tướng số 1 thế giới Trung Quốc đã vô địch cả 18 lần ở nội dung cờ tiêu chuẩn nam. Thành tích tốt nhất của Việt Nam là 2 tấm HCB của Nguyễn Thành Bảo năm 2009 và Lại Lý Huynh năm 2023. Đây là lần thứ hai Lại Lý Huynh và Nguyễn Thành Bảo sát cánh cùng nhau tại giải VĐTG. Trước đó tại giải VĐTG 2022 ở Malaysia, "cặp bài trùng" này đã thi đấu xuất sắc, đoạt HCV nội dung đôi nam, qua đó phá vỡ sự thống trị của Trung Quốc ở nội dung này. Cũng tại giải đấu này, Lại Lý Huynh còn giành HCV cờ nhanh, trong khi Nguyễn Thành Bảo đoạt HCĐ cờ tiêu chuẩn. Ở giải VĐTG gần nhất vào năm 2023 tại Mỹ, Nguyễn Thành Bảo không góp mặt nhưng Lại Lý Huynh xuất sắc giành HCB cá nhân, đây được xem là thành tích tốt nhất của kỳ thủ này tính đến thời điểm hiện tại.

Lại Lý Huynh (6 lần vô địch quốc gia) và Nguyễn Thành Bảo (3 lần vô địch quốc gia) là hai kỳ thủ được đánh giá có trình độ cũng như kinh nghiệm thi đấu quốc tế tốt nhất của cờ tướng Việt Nam hiện nay. Việc họ có phong độ tốt và giành thành tích cao ở các giải trong nước để được đại diện tham dự giải VĐTG cũng không phải là điều bất ngờ.

Là kỳ thủ khai cuộc tốt nhất Việt Nam hiện tại, Lại Lý Huynh sở hữu kinh nghiệm dày dạn và lối đánh biến hóa. Điểm mạnh của kỳ thủ này là sự chuẩn bị kỹ càng về các biến, khả năng đọc thế cờ nhanh và bản lĩnh vững vàng trong những trận đấu căng thẳng. Với phong độ ổn định và kinh nghiệm quốc tế dày dặn, Lại Lý Huynh được đánh giá là ứng viên sáng giá nhất của Việt Nam cho một tấm huy chương. Nếu giữ được sự tập trung, anh hoàn toàn có thể góp mặt ở nhóm tranh chấp HCV, dù việc vượt qua các kỳ thủ Trung Quốc vẫn là thử thách lớn nhất.

Trong khi đó, dù không còn ở đỉnh cao phong độ nhưng Nguyễn Thành Bảo vẫn sở hữu bản lĩnh và kinh nghiệm quý giá. Với phong cách tấn công máu lửa, kỳ thủ này có thể gây bất ngờ trước những đối thủ mạnh và thực tế anh cũng tạo ra những ván đấu kinh điển tại các giải quốc tế. Kinh nghiệm dày dạn cùng khả năng xử lý áp lực tốt giúp Nguyễn Thành Bảo luôn là một kỳ thủ khó chịu với bất kỳ đối thủ nào.

Cơ hội sẽ đến với hai kỳ thủ Việt Nam khi đối trọng số 1 Trung Quốc sẽ vắng một loạt cao thủ vì vụ mua bán độ như Vương Thiên Nhất, Trịnh Duy Đồng, Triệu Hâm Hâm, Từ Siêu hay Tưởng Xuyên. Hai đại diện Trung Quốc dự giải này là Mạnh Phồn Duệ (17 tuổi) và Doãn Thăng (20 tuổi). Tuy nhiên, sẽ không dễ để Lại Lý Huynh và Nguyễn Thành Bảo thắng những kỳ thủ được coi là "thần đồng" cờ tướng này. Ngoài các kỳ thủ chủ nhà, "cặp bài trùng" của Việt Nam còn đối diện với những đối thủ mạnh đến từ Macau (Trung Quốc), Hồng Kông (Trung Quốc), Đài Bắc Trung Hoa hay Singapore.

BẢO ANH

● Tổng Biên tập: **NGUYỄN ANH VŨ**
● Phó Tổng Biên tập: **PHAN THANH NAM - NGUYỄN VĂN MƯỜI**
● **TÒA SOẠN - TRỊ SỰ VÀ PHÁT HÀNH:**
Số 33 ngõ 294/2 Kim Mã, phường Ngọc Hà, TP Hà Nội - ĐT: 024.37265564 - E.mail: baovanhoa@fpt.vn
● **GPXB:** Số 370/GP-BTTTT ngày 05/7/2016 của Bộ Thông tin và Truyền thông

● **VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM:**
170 Nguyễn Đình Chiểu, phường Xuân Hòa, TP.HCM - ĐT/FAX: 028. 38230890 - 39100922
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TỈNH KHÁNH HÒA:**
211 Thống Nhất, phường Tây Nha Trang, tỉnh Khánh Hòa; ĐT: 0258. 3825008
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TP ĐÀ NẴNG:**
12 Trương Hán Siêu, phường An Hải, TP Đà Nẵng - ĐT: 0236. 3897798

● **Chế bản:** Báo Văn Hóa
● **In tại:** Cty CP In Công đoàn Việt Nam

GIÁ: 5.000đ

Nhiều nước ứng phó với du lịch "xấu xí"

● HỒNG NHUNG

Kể từ sau đại dịch Covid-19, du lịch đã góp phần mạnh mẽ vào quá trình phục hồi kinh tế toàn cầu. Trong bối cảnh sôi động đó, tình trạng du lịch quá tải hiện trở thành vấn đề gây tranh cãi tại nhiều quốc gia, đặt ra cách tiếp cận mới trong việc quản lý và giữ gìn văn hóa ứng xử nơi công cộng.

Khách du lịch tham quan Đài phun nước Trevi ở Rome, Italia — Ảnh: AP

Trong những năm gần đây, số lượng du khách quốc tế ồ ạt đến Nhật Bản đã gây ra khó khăn trong việc quản lý và giữ gìn văn hóa ứng xử nơi công cộng tại quốc gia này. Một số du khách được cho là có những hành vi không phù hợp với văn hóa địa phương ở Nhật Bản. Người Nhật rất coi trọng sự yên tĩnh và trật tự ở những nơi công cộng, tuy nhiên do tính tò mò, nhiều du khách thường có những hành động tự nhiên như nói chuyện lớn tiếng, khiến người dân địa phương cảm thấy khó chịu.

Không chỉ riêng Nhật Bản, nhiều quốc gia khác ở châu Âu cũng đối mặt với tình trạng du lịch quá tải. Các điểm đến nổi tiếng ở Tây Ban Nha, Hy Lạp, hay Áo… đều chịu sức ép và bị ảnh hưởng nghiêm trọng. Theo *The New York Times*, trong mùa hè năm nay, một số khu vực du lịch nổi tiếng của Tây Ban Nha đã dấy lên làn sóng phản đối khách du lịch. Những bức vẽ trên tường thể hiện sự phẫn nộ với du khách xuất hiện ở các tòa nhà hoặc nơi công cộng. Nhiều người xuống đường kêu gọi chính quyền giải quyết tình trạng thiếu nhà ở và chi phí sinh hoạt đắt đỏ. Người dân địa phương thậm chí còn mang theo súng nước phun vào những du khách đang ăn uống ngoài trời.

Hay ngay tại một ngôi làng nhỏ Hallstatt ở Áo, nơi chỉ có 750 cư dân sinh sống nhưng lại có tới 10.000 du khách mỗi ngày vào mùa cao điểm. Điều này dẫn đến tình trạng quá tải khiến dân làng dựng hàng rào chắn tại điểm ngắm cảnh nổi tiếng để ngăn những người thích đến đây chụp ảnh. Trước những vấn đề nếu trên, tình trạng quá tải du lịch ở Nhật Bản hay tại châu Âu đều đang đe dọa các giá trị truyền thống địa phương và làm giảm chất lượng trải nghiệm cho cả du khách lẫn người dân.

Tại Italia, các quy định mới quản lý hành vi của du khách đã được ban hành và trở thành "điểm nhấn" trong mùa hè năm 2025. Tại thành phố Venice, 2024 là năm đầu tiên áp dụng phí vào cửa cho du khách, thu tiền những người chỉ đến chơi trong ngày. Vào năm ngoái, thành phố chỉ thu vé vào cửa trong 29 ngày cao điểm nhất nhưng đến năm nay, số ngày bị thu phí tăng gần gấp đôi, với 54 ngày. "Dự án thu tiền thí điểm năm ngoái đã có hiệu quả", Simone Venturini, Cố vấn du lịch của thành phố cho biết. Năm nay, thành phố vẫn đặt mục tiêu như cũ đó là tạo ra hệ thống mới để quản lý luồng khách du lịch, hạn chế lượng khách đến trong ngày vào những thời gian cao điểm, nhằm bảo tồn thành phố và đem lại cho du khách trải nghiệm tốt nhất.

Ngoài ra, Italia cũng đưa ra mức phạt 500 euro đối với những người đi lại nhưng không mặc áo, hoặc chỉ mặc đồ bơi ở những khu vực bên ngoài bãi biển. Ở San Felice Circeo, một thị trấn tiệc tùng nằm ở phía nam Rome, rượu sẽ bị cấm cả trong thị trấn lẫn trên bãi biển và nhạc lớn chỉ được phép bật vào một số giờ nhất định.

Còn với Hy Lạp, từ ngày 1.7.2025, du khách đến các đảo bằng du thuyền bắt buộc phải đóng phí 20 euro với các điểm nổi tiếng như Mykonos và 5 euro với những đảo ít được ghé thăm như Samos. Chính phủ cũng kêu gọi du khách khám phá các địa phương yên tĩnh hơn để giảm áp lực lên các điểm du lịch nổi tiếng. Tại Nhật Bản, nhằm bảo vệ văn hóa địa phương và sự riêng tư cho geisha, chính quyền Kyoto quyết định hạn chế một số lối vào, cấm chụp ảnh trái phép và áp dụng hình phạt đối với những người vi phạm ở các điểm công cộng và khu du lịch nổi tiếng như phố cổ Gion.

Trong bối cảnh hiện tại, tình trạng quá tải du lịch đang gây áp lực lớn lên người dân và doanh nghiệp địa phương, đặc biệt là ở những điểm đến có lưu lượng khách cao. Khi những áp lực quá tải, khách du lịch tiếp tục gia tăng thì văn hóa bản địa và sự hấp dẫn vốn có của địa phương sẽ bị đe doạ. Những giải pháp hiện tại của chính phủ một số nước đưa ra đang được xem là cách tiếp cận mới và hiệu quả để giảm đi áp lực từ địa phương, đồng thời góp phần vào công tác trùng tu, tôn tạo và bảo tồn di sản tại các điểm đến. Phát triển du lịch gắn liền với bảo tồn, phát huy các giá trị văn hóa và bảo vệ môi trường sẽ là xu hướng bền vững có ý nghĩa mà các quốc gia sẽ cần phát huy trong tương lai. ■

CÂU CHUYỆN **VĂN HÓA**

Việt Nam, "ngôi sao" đang lên của Liên Hợp Quốc

● THANH HÀ

Nhân dịp kỷ niệm 80 năm thành lập Liên Hợp Quốc (1945-2025) và 48 năm thiết lập quan hệ Việt Nam - Liên Hợp Quốc (1977-2025), UNESCO cũng như các cơ quan trực thuộc Liên Hợp Quốc đã đánh giá cao Việt Nam và xem đây là minh chứng rõ nét cho hiệu quả của hợp tác đa phương trong việc thúc đẩy hòa bình, thịnh vượng và phát triển bao trùm.

Từ khi gia nhập Liên Hợp Quốc vào ngày 20.9.1977, Việt Nam đã không ngừng mở rộng quan hệ hợp tác với các cơ quan, tổ chức trực thuộc Liên Hợp Quốc, đồng thời chủ động, tích cực đóng góp vào các hoạt động chung của tổ chức này. Ngay sau khi thống nhất đất nước, năm 1976 Việt Nam đã chính thức gia nhập UNESCO, khẳng định mong muốn hòa nhập quốc tế và quảng bá hình ảnh đất nước ra thế giới. Từ khi Văn phòng UNESCO tại Hà Nội được thành lập năm 1999, tổ chức này đã hỗ trợ Việt Nam trong nhiều lĩnh vực như giáo dục, bảo tồn di sản, thúc đẩy phát triển bền vững. Đến nay, Việt Nam là quốc gia dẫn đầu Đông Nam Á với 71 danh hiệu UNESCO, trong đó chỉ riêng năm 2024, Việt Nam đã có 6 danh hiệu mới như Công viên địa chất toàn cầu Lạng Sơn, Lễ hội Vía Bà chúa Xứ núi Sam và hai Thành phố học tập toàn cầu: TP.HCM và Sơn La. Chuyến thăm lịch sử của Tổng Bí thư Tô Lâm tới Trụ sở UNESCO tháng 10.2024 đã đánh dấu bước phát triển mới, đưa quan hệ Việt Nam - UNESCO trở thành hình mẫu hợp tác hiệu quả, giúp Việt Nam tiếp cận tốt hơn với tri thức và nguồn lực toàn cầu. Hiện, Việt Nam đang đảm nhiệm vai trò tại 5 cơ quan chủ chốt của UNESCO, cho thấy vị thế ngày càng cao trong tổ chức.

Trong một thế giới đầy biến động, khi chủ nghĩa đơn phương với chiến lược hành động đầy quyết đoán và gây tranh cãi, nhiều cuộc xung đột vũ trang đang diễn ra trên toàn cầu, Việt Nam vẫn được xem là ốc đảo của hoà bình. Không phải ngẫu nhiên Phó Tổng Giám đốc UNESCO, ông Khúc Tinh đánh giá, Việt Nam là một ví dụ điển hình cho mối quan hệ mang tính xây dựng và hiệu quả của UNESCO với sự thay đổi ngoạn mục, từ một quốc gia được hưởng nhiều viện trợ quốc tế cách đây 20 năm, đã trở thành một quốc gia thành viên tích cực với những đóng góp quan trọng và có trách nhiệm trong cộng đồng quốc tế.

Bên cạnh những thành tựu nổi bật về văn hóa, Việt Nam cũng đạt được nhiều tiến bộ đáng ghi nhận trong việc bảo vệ quyền con người, trong lĩnh vực giáo dục và bảo vệ trẻ em - một trụ cột của phát triển bền vững…

Gần 5 thập kỷ tham gia vào tổ chức Liên Hợp Quốc, Việt Nam đã chuyển mình mạnh mẽ từ một quốc gia từng chịu nhiều tổn thất chiến tranh trở thành đối tác phát triển tích cực, chủ động và có trách nhiệm trên trường quốc tế. Những đánh giá tích cực từ các tổ chức của Liên Hợp Quốc như UNESCO, IOM, UNFPA và UNICEF không chỉ là sự ghi nhận cho những thành tựu phát triển kinh tế - xã hội của Việt Nam, mà còn là minh chứng cho hiệu quả của mô hình hợp tác toàn diện, lấy con người làm trung tâm và phát triển bền vững làm định hướng. ■

Thái Lan tiếp tục cấm bán rượu vào buổi chiều

Cục Kiểm soát Dịch bệnh Thái Lan khẳng định lệnh cấm bán rượu trong khoảng thời gian từ 14h-17h mỗi ngày vẫn còn hiệu lực. Theo đó, tất cả các cửa hàng bán lẻ đều không được phép bán đồ uống có cồn trong khung giờ này, trừ một số địa điểm được cấp phép đặc biệt như sân bay quốc tế, khách sạn và các quán bar có giấy phép kinh doanh hợp lệ.

Thông báo được đưa ra sau khi có thông tin lan truyền rằng lệnh cấm đã bị hủy bỏ do Chỉ thị số 253 từ năm 1972 bị bãi bỏ, tuy nhiên giới chức cho biết quy định cấm vẫn còn hiệu lực.

TRÂM ANH